

ANGLIJA IN FRANCIJA PATRULIRATA SREDOZEMLJE

ITALIJA ŽE CINCA IN PRAVI. DA BI SE PRIDRUŽILA PATROLI, ČE JI JAMČIJO ENKOPRAVNOST

Anglija je poslala v Sredozemsko morje nadaljnih deset bojnih ladij. — Roparskim napadom bo napravljen konec. — Nyonsko pogodbo je podpisalo devet držav. — Rusija se še ni odločila, če se bo udeleževala patrole.

BERLIN, Nemčija, 15. septembra. — Nemčija se popolnoma strinja z Italijo, katera zahteva, popolno enakopravnost pri patroli v Sredozemskem morju.

— Čemu bi Italijo in nas Anglija in Francija zastopavljali? — vprašuje vladno glasilo.

Iz zanesljivega vira se je izvedelo, da je Mussolini prej vprašal Hitlerja za svet, predno je odgovoril Angliji in Franciji glede patrole proti submarinom.

Nekateri namigujejo, da je patrola le krinka, pod katero si skušata Anglija in Francija zajamčiti svojo nadvlado nad Sredozemskim morjem. — Franciji je predvsem zato, da vzdrži svoje zveze z Afriko, dočim hoče imeti Anglija prosto pot mimo Gibraltarja in skozi Suez v Indijo.

LONDON, Anglija, 15. septembra. — Tako, ko je bila podpisana "protiroparska" pogodba v Nyonu, je Anglija poslala v Sredozemsko morje 9 rušilcev in križarko Cairo, ki ima 4200 ton. Rušilci vozijo nad 36 vozlov na uro ter imajo na svojem krovu vsako orožje proti submarinom.

Anglija in Francija sta odločni v tem, da uničita vsak submarin, ki bi napadel kako trgovsko ali bojno ladjo, četudi sedaj že nekaj dni submarinskih napadov ni bilo. Najbrže je Italija poklicala roparske submarine v svoja pristanišča, ker je videla, da Anglija in Francija mislite resno, ko ste napovedali boj proti submarinom.

Ko bodo zadnji angleški rušilci dospeli v Sredozemsko morje, bo imela Anglija od Gibraltarja pa do Sueškega kanala 36 rušilcev, ki bodo pazili na submarine.

Poveljnik angleškega vojnega brodovja v Sredozemskem morju admiral sir Dudley Pund je na svoji poveljniški ladji Barham na potu v Oran v Alžiru, kjer bo imel konferenco s francoskim vrhovnim poveljnikom. Sodelovanje med obema mornaricama bo bolj popolno, kot pa je bilo med svetovno vojno. Od koderkoli bo poročan kak napad submarina, bo na kraj takoj odhital najbližji rušilec, pa naj bo angleški, ali francoski.

Anglija in Francija bosta imeli v Sredozemskem morju več rušilcev, kot pa jih ima Italija.

RIM, Italija, 15. septembra. — V noti, ki je bila izročena ob 7 zvečer angleškemu in francoskemu poslaniku v Rimu, italijanska vlada odklanja svojo udeležbo pri sklepih nyonske konference, dokler Italiji ni dovoljena enakost v patroliranju Sredozemskega morja z Anglijo in Francijo.

Pogojna odklonitev italijanske vlade je zbudila prijetno presenečenje, kajti iz pisanja italijanskih časopisov zadnjih dni je bilo mogoče sklepati, da bo Italija zavzela odločnejše stališče in da bo popolnoma zavrnila nyonsko pogodbo.

S svojim odgovorom pusti Italija odprta vrata za sporazum z Anglijo in Francijo. Italija samo zahteva, da ji ni dovoljena samo patrola ob italijanskem obrežju, temveč tudi v enakem sorazmerju z Anglijo in Francijo po celem Sredozemskem morju.

NYON, Švica, 15. septembra. — Ob odsotnosti Italije je podpisalo nyonsko pogodbo proti submarinom naslednjih 9 držav: Anglija, Francija,

John L. Lewis je obiskal predsednika

JAPONCI SE PRIPRAVLJAJO NA NAPAD

Na fronto pošiljajo vse moderno orožje. — Kitajci so imeli 35,000 izgub, Japonci pa 10,000. Kitajci so poškodovali japonske ladje.

ŠANGHAI, Kitajska, 15. septembra. — Japonsko "veliko prodiranje" je večeraj počivalo, toda Japonci so v pripravi na veliki napad pošiljali na fronto tanke, lahke in težke artilerijo in vse drugo moderno orožje.

Kitajci, ki priznavajo, da so v štirih tednih pred Šanghajem izgubili 35,000 vojakov, mrtvih in ranjenih, pravijo, da bodo preprečili Japoncem, da bi zavzeli Nanking. Japonci so imeli pri Šanghaju 10,000 mrtvih in ranjenih.

V Šanghaju, ki je napolnjen z begunci, je 561 slučajev kolere in odkar se je pričela epidemija, je bilo 83 smrtnih slučajev.

TIENCIN, Kitajska, 15. sep. — Po zavzetju Tatunga v Šansi provinci so Japonci napredovali še na dveh drugih frontah: ob Tiencin-Pukov in ob Peiping-Hankov železnicah.

V svojem prodiranju proti Cingovu so Japonci zavzeli Hingci ter pritiskajo dalje proti jugu.

Vsled velikega deževja so ceste zelo blatne in Japonci morajo z mulami in konji dovažati vojni material.

Umikajoči se Kitajci jemljejo vse za delo sposobne moške s seboj; žene in otroci pa so pobegnili, predno se je armada umaknila. Japonci najdejo po vaseh samo stare ljudi.

HONGKONG, Kitajska, 15. sep. — Kitajski aeroplani in topovi trdnjave Boca Tigris so odgnali japonske bojne ladje, ki so obstreljevale trdnjavo.

V tem boju sta bili poškodovani dve japonski bojni ladji. Štirje japonski rušilci so zgodaj zjutraj pričeli streljati na trdnjavo, ki brani vhod v reko Kanton na potu v Kanton.

Z letališča v Kantonu se je dvignil škadron kitajskih aeroplanov ter je z bombami preganjal japonske bojne ladje.

Reka Kanton je zaprta za plovo 8 milj pod Kantonom. Kitajci so potopili stare ladje, napolnjene s cementom.

Rusija, Turčija, Bolgarska, Romunska, Grška, Jugoslavija in Egipt.

Sovjetski delegat Maksim Litvinov je izrazil svoje zadovoljstvo nad pogodbo ter izjavil, da si Rusija pridržuje pravico, da bo imela svoje bojne ladje v Sredozemskem morju, ako se ji bo zdelo potrebno.

ODVEDENA MRS. PARSONS JE MRTVA

Odvajalci so pisali njenemu možu več pisem. Umrla je 9. julija za pljučnico in je bilo njeno truplo uničeno.

Justični department je priznal, da ima v rokah pismo, ki naznanja, da je Mrs. Alice McDonnell Parsons, ki je bila 9. junija odvedena s svojega doma v Stony Brook, L. I., 9. julija umrla za pljučnico in da je bilo njeno truplo "popolnoma uničeno".

Od časa odvedbe je njen mož Wm. H. Parsons od odvajalcev prejel več pisem. V nekem pismu je bila prvotna odkupnina \$25,000 zvišana na \$40,000. Ravno tako je tudi prejela več pisem "grofca" Ana Kuprianova, ki je bila v Parsonovi hiši kot član družine in se je pogosto celo posluževala Parsonovega imena, kakor je dala tudi svojemu 11 let staremu sinu Royu ime Parsons.

Pisma so prihajala iz raznih krajev v New Yorku, Newarku in Elizabeth, N. J. Pisca pismu sta brat in sestra in sodeč po njuni pisavi, sta precej izobražena.

Odkar je Mrs. Parsons izginila, vodita njen mož William in Kuprianova neko trgovino v New Yorku, katero sta pričela, še predno je Parsonsova žena izginila. Parsonsova hiša v Stony Brooku pa je na prodaj.

PRINC ČIČIBU NA POTU V AMERIKO

NUERNBERG, Nemčija, 14. septembra. — Japonski princ Čičibu, brat japonskega cesarja Hirohita, je odpotoval v Hamburg, od koder se bo odpeljal v Združene države.

Princ Čičibu je zastopal Japonsko pri kronanju angleškega kralja Jurija VI. ter je od tedaj potoval po Evropi in večinoma po Nemčiji. Udeležil se je tudi nazijskega kongresa v Nuernbergu.

Tekom kongresa je prince Čičibua sprejel kancler Hitler v nuernberskem gradu. Pri tem sprejemu so bili navzoči Hitlerjev namestnik Rudolf Hess, vnanji minister baron Konstantin von Neurath, vojni minister maršal Werner v. Blomberg in generalni polkovnik Hermann Wilhelm Goering.

ANARHISTI SO PREVZELI VLADO V GIJON

Nova vlada je pretrgala vsako zvezo z Valencijo. — Fasisti so zopet pričeli ostreljevati Madrid.

HENDAYE, Francija, 15. sep. — Španski fasisti naznanjajo, da so anarhisti v Gijonu prevzeli poveljstvo nad vladno armado ter so obsodili na smrt visoke vladne častnike, "ki so izgubili Bilbao in Santander."

Obenem je anarhistična vlada tudi prekinila zvezo z republikansko vlado v Valenciji. Na čelo nove vlade v Gijonu se je postavil kot diktator Belarmino Tomas ter je zaprl celi generalni štab vladne armade skupno s tujimi vojaškimi strokovnjaki.

Do upora je prišlo, ko je armada generala Franca sicer počasi, toda uspešno prodirala južno od gorovja Europa v Leon provinci. Ta armada se bo združila z armado, ki prodira ob obrežju ter boste skupno napadli Gijon, ki je zadnja vladna utrjena postojanka ob Biskajskem zalivu.

Prvi čin anarhistov je bil, da so naložili dve ladji z ujetniki ter so jim zagrozili, da jih bodo potopili, kakorhitro bodo fasisti še enkrat bombardirali Gijon.

LEON, Španija, 15. sep. — General Aranda, ki poveljuje fašistični armadi, ki z juga prodira proti Gijonu; pravi, da umikajoči se republikanci prisilijo vse prebivalce na potu, da se jim pridružijo na begu. Predno so se umaknili iz Pola de Gordon, so zažgali ali pa dinamitali vsako poslopje, tako da je mesto ostalo v razvalinah.

MADRID, Španija, 15. sep. — Fasistična armada pred Madridom je zopet pričela napadati zapadno od mesta z bombami in z razstreljevanjem min. Vladni branitelji so napad odbili s strojnimi in s topovi proti tankom.

Vladne postojanke okoli Madrida so že deset mesecev neizpremenjene nazivle posameznim fašističnim napadom. Vladni častniki pa priznavajo, da še pred zimo pričakujejo večje ofenzive generala Franca proti Madridu.

RUSIJA ZAPRLA DVA JAPONSKA KONZULATA

MOSKVA, Rusija, 14. sep. — Sovjetska vlada bo 15. sep. ja ponskima konzulatoma v Odesi in Novosibirskem odvzela uradno priznanje. Japonska vlada se upira, da bi zaprla ta dva konzulata, četudi ima Japonska v Rusiji 8 konzulatov, držati konzulate.

DELAV. VODITELJ IN ROOSEVELT STA SE NAJBRŽE POBOTALA

WASHINGTON, D. C., 15. septembra. — Daes je bil pri predsedniku Rooseveltu v Beli hiši John L. Lewis, voditelj Odbora za industrijalno organizacijo. Pri njem je bil skoro dve uri ter se je vrnil vesel in zadovoljen.

Časniškim poročevalcem, ki so ga takoj obsuli, je rekel, da je s predsednikom razpravljalo o raznovrstnih stvareh, v podrobnosti se pa ni hotel spuščati. Kakor znano, je Lewis pred nekaj tedni ostro napadal predsednika. Sodeč po njegovem obrazu in kretnjah, sta se pa sedaj pobotala.

Kakor znano, je očital predsedniku, da se ni zavzel za C. I. O., ko je izvajal slednji svojo veliko organizacijsko kampanjo.

Ko se je kongres odgodil, je Lewis, očital, da ni vlada izpolnila obljub, ki jih je dala delavstvu tekom volilne kampanje. In pretel je tudi z ustanovitvi tretje stranke, češ, da se delavec ne morejo zanašati na demokrate.

Za demokratsko volilno kampanjo je ameriško delavstvo dosti prispevalo. Samo United Mine Workers so dali pol milijona dolarjev.

Predsednik tajnik je rekel, da je bil obisk že par tednov vnaprej določen. Ne ve se pa, če je Lewis samo prošil za sprejem ali če ga je predsednik povabil.

AMERIKANEC PRISILJEN V ZAKON

WASHINGTON, D. C., 15. septembra. — Lewis M. Clarkson, ki je bil nekoč trgovec v Peru, je vložil tožbo za razveljavljenje svojega zakona z senoro Mercedes de la Quintana Viuda de Ludewig, češ, da ga je v ta zakon prisilil peruanski predsednik Augusto M. Leguia leta 1925. Tedaj mu je predsednik Leguia zagrozil "s slučajno smrtjo", ako je ne poroči.

Clarkson v svoji tožbi pravi, da je senora de Ludewig na zelo slabem glasu, da je zapletena v politične spletke in da jo v tem podpirajo razni peruanski državniki, med njimi tudi predsednik.

Leta 1925 je Clarksona, ki je tedaj senoro de Ludewig poznal eno leto, predsednik Leguia poklical v predsedniško palačo, kjer mu je Leguia rekel, da bo senora v kratkem postala mati in da želi, da je Clarkson poroči. Leguia mu je tedaj zagrozil s "slučajno ustrelitvijo", ako senore ne poroči.

Rusija na Japonskem pa samo šest. Sovjetska vlada pravi, da v Odesi in Novosibirskem ni Japoncev, da bi bila Japonska upravičena v teh dveh mestih. Rusija v Rusiji 8 konzulatov, držati konzulate.

SODNIK BLACK KUKLUXKLAN

Ako se dokaže, da je bil Black res član kukluxkanske organizacije, ne bo mogel ostati na svojem mestu. — Zdaj je na počitnicah v Angliji.

WASHINGTON, D. C., 15. septembra. — Nasprotniki senatorja Hugona Lafayette Blacka, katerega je predsednik Roosevelt nedavno imenoval za člana zveznega najvišjega sodišča, so objavili dokaze, da je bil Black član Ku Klux Klan organizacije.

Na konferenci časnikarskih poročevalcev je predsednik rekel, da takrat, ko je Blacka imenoval za najvišjega sodnika, ni vedel, da je Black kdaj član Ku Klux Klana. Po Washingtonu krožijo govornice, da bo predsednik "izvedel drastično premembo", ako bo dokazano, da je bil Black v resnici kdaj član te tajne organizacije.

Predsednik Roosevelt bo Blackovo imenovanje takoj preklical, ako bo dokazano, da je bil Black kdaj, ali pa da je še član Klu Klux Klana.

Predsednik pa ne bo ničesar ukrenil, dokler Black, ki se nahaja na počitnicah v Londonu in je bral tozadevno poročilo v listih, ne pojasni zadeve naravnost v Belo hišo.

LONDON, Anglija, 15. sep. — Ko so časnikarji pričeli nadlegovati ameriškega najvišjega sodnika H. L. Blacka zaradi poročila v listih, da je član tajne organizacije Ku Klux Klan, je naglo zapustil svoj hotel in se je odpeljal nekam na deželo.

Ko so pričeli prihajati prvi časnikarji, se je pritožil ravnatelju hotela ter mu naročil, da nobenega časnikarja ne spusti k njemu.

Ko je na hodniku hotela srečal več časnikarjev, jim je ježno rekel: "Odkar sem šel od doma, me vedno zasledujete. Niti ne maram poslušati, kaj mi hočete povedati, kajti vem, kaj hočete. Hočete samo staviti mi nekaj vprašanj, da boste mogli pozneje pisati: "Black noče odgovarjati."

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Sakser, President J. Lupsha, Sec.

Places of business of the corporation and addresses of above officers:
435 West 124th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

En celo leto valja na Ameriko in Kanado	\$6.00	Za New York in celo leto	\$7.00
En pol leta	\$3.00	Za letovalstvo na celo leto	\$7.00
En četrt leta	\$1.50	Za pol leta	\$3.50

Advertisement on Agreement

Upisati brez podpisa in osebnosti se ne prebujajo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se navede tudi prejšnje bivališče naslani, da hitreje najdemo naslovnika.

Subscription Yearly \$6.00

"Glas Naroda" lahaja vsaki dan izvenomil podalj in pramitkov

"GLAS NARODA", 216 W. 124th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

"NARODI SE NE SOVRAŽIJO MED SEBOJ"

Anglež Dewitt Mackenzie, ki piše za "Associated Press" o inozemskih zadevah, je ob svojem prihodu v Združene države izjavil: —

— Kolikor pridejo narodi vpoštev, ni svetovna vojna zapustila posebno grenkih občutkov.

— S tem seveda ne mislim mater, ki so jim padli sinovi na bojišču, in s tem ne mislim žena, katerim se moške niso več vrnili s flandrijskih bojišč. In nadaje se moja izjava ne tiče tistih nesrečnikov, ki jim je vojna vzela vid ali jih drugače pohabila.

— Toda če bi danes vzkliknil angleški vojni minister kot je vzklikal pred dvajsetimi leti: — Obesite kajzerja! — bi njegov vzklik ne našel nobenega odmeva.

— Povprečnim državljanom vseh držav, ki so bile zapletene v vojno, — se stadi pobijanje ljudi. Izgube življenj v tem ljudskem klanju smatramo danes za nekaj neosebnega kot smatramo naprimer izgube pri potresu ali pri kakšni drugi neizogibni naravni katastrofi.

— Dejstvo je, da se med narodi samimi zelo redko pojavlja sovraštvo. Sovražijo se le voditelji narodov.

— Nemška gospodinja in njen mož, ki ljubita svoj dom, se, kar se tiče življenjskih vprašanj, prav nič ne razlikujeta od zakonskega para v solnčni Italiji ali od dveh ameriških zakoncev. Ljudje se brigajo za kruh, za otroke in za dom. Nikogar ne sovražijo in hočejo z vsemi v miru živeti.

— Ako oblastenež v eni deželi izdere meč in kliče na korajžo oblastneža v drugi deželi, ni s tem rečeno, da se bo sta naroda, ki jima oblastneža načelujeta, zasovražila.

— Ne bom rekel, da imajo Abesinci radi Italijane ali da bi Kitajci najraje objeli Japonce.

— Rečem pa le to: — Če bi politiki in gotove mogočene interesne skupine ne vtikale svojih prstov v zadevo, bi se Rooseveltove besede o dobrihosednih vresničile in bi se ne bilo treba bati prerokovanja d razav. tajnika Hulla o izbruhu nove svetovne katastrofe.

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.50	Din. 100	Za \$ 6.50	Lir 300
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.50	Lir 600
\$ 7.50	Din. 300	\$ 18.00	Lir 900
\$ 10.00	Din. 400	\$ 23.50	Lir 1200
\$ 12.50	Din. 500	\$ 29.00	Lir 1500
\$ 15.00	Din. 600	\$ 34.50	Lir 1800
\$ 17.50	Din. 700	\$ 40.00	Lir 2100
\$ 20.00	Din. 800	\$ 45.50	Lir 2400

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedene, bodite v dinarjih ali firah dovoljnjeno in boljše popaj.

Izplačila v ameriških dolarjih

Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati	\$ 4.75
\$ 10.00	\$ 9.50
\$ 15.00	\$ 14.25
\$ 20.00	\$ 19.00
\$ 25.00	\$ 23.75
\$ 30.00	\$ 28.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
416 WEST 124th STREET NEW YORK, N. Y.

POŠILJATELJE OPOZARJAMO,

naš nakazilo pri pošiljanju obvezno vsebuje (vključno s) imenom, številnim in državljanstvom, kar je potrebno za izplačilo. Če nakazilo ne vsebuje teh podatkov, ga ne bomo izplačili. Prosimo, da se pri pošiljanju nakazila vedno držite naših navodil.

SLOVENIC PUBLISHING CO. (Trust Business)

Pod vaško lipo.

Piše kakor misli **FRANK KERŽE**

Začetek velikih izprememb v človeški družbi.

Jaz ne vem, v kakšen vrtimec je zašla naša ljuba, stara zemlja, vem pa, da smo nekje v čudnih nebesnih skupinah. Premišljaj zgodovino preteklih starih, petih tisoč let. Bili so veliki, včasih tudi svetovni dogodki, a ko so se odigravali, se je vse vrnilo lepo v stari red, četudi mogoče nekoliko v drugi obliki. Kar se pa danes godi po svetu, je tako nekaj novega, velikega in pomembnega, da si človek ne upa niti misliti, kdaj in kako se bo končalo.

Ko je minila svetovna vojna in bil podpisan mir, se je ves svet globoko oddahnil, zakaj vsak je mislil, da smo končno vendarle prišli do tiste pameti, da bo živ človek poleg človeka, narod poleg naroda, ne da bi se davila in klala. Bili smo prepričani, da je bilo to zadnje veliko klanje ter da smo prišli vsaj na prag tiste velike zaželjene dobe, ko bo vse boljše na svetu za vse.

Mislili smo in zmotili smo se. Tam v veliki Rusiji se je začelo nekaj gibati. Rekli so: vsaj ne bo dolgo. Ampak prerokovanja se niso vresničila. Iz obupnega, slabotnega in v velikih težavah porojenega gibanja je postala sila, ki je vse, kakor v prvih vrstah, če ne prva. Doli na jugu v Italiji so po vojni plesali državniki, ne vedoč, kam in kako bi obrnili svojo ladjo. Prišel je Mussolini, pokazal smer in ljudje so začeli korakati za njim. In dobili smo fašizem. Tudi v Nemčiji so kolovratili sem in tje. Prišel je navaden človek iz Avstrije, barvar po poklicu, začel s svojim programom in danes imamo vse veliko Nemčijo povezano v nacizem. Na Španskem je začel rogoloviti znani Franco in posledica je, da imamo že drugo leto domačo vojsko, v kateri je brat proti bratu. Daleč na daljnem vzhodu so se zdramili mali Japonci in začeli posnemati Italijo in Nemčijo.

Potem imamo manjše sate-lite, kakor je Avstrija, Poljska, Grška in druge. Celo v svobodno južno Ameriko se je zanesel ta duh in po številnih republikah je to, kar imenujemo demokracija, samo še na papirju.

Pa tudi naše države niso ostale nedotaknjene. Poleg raznih importiranih idej imamo razne domače vigilante, ki delajo pod raznimi naslovi tisto delo, ki je na programih fašizma in nacizma.

Ni je ene državne skupine na svetu, ki bi mogla reči: pri nas je pa vse tako, kakor mora biti. Povsod vre in kipi, če ne javno in glasno, pa potihoma.

Pa to ni še vse. So sami vrhovi, ki se najbolj vidijo. Če začneš raziskavati skupino v podrobnostih, to je človeka za človekom, se boš kmalu prepričal, da je tudi v človeški družbi v vsakem posebej neka revolucija, neko iskanje, kaj in kako bi, da bi bilo prav. Kdor ima, ga skrbi, kako bi zavaroval, da bi zmiraj imel, kdor nima, išče, kje in kako bi dobil.

Vse to so bolj politična in ekonomska vprašanja, torej nekaj bolj znanjega. Pod vsem tem se pa skrivajo tudi velike notranje izpremembe, ki so podre vse dosedanje običaje, tradicije in čustva. Res je postavim, da nam kaže zgodovina nekaj notranjih bojev med posameznimi narodi. Res je pa tudi, da se kaj takega ni godilo še na svetu, kar se godi danes v Španiji. Premislite, en narod, pa se tako strastno kolje med sabo, da se najdem druge primere, kakor v tistih bojih, ki jih je naša domovina imela s Turki.

Izpremembe gredo pa še globje. Kolikor daleč pomni zgodovina, je bila družina stebel človeške družbe. Kako je pač mogla biti drugače? Dom, polje, travniki — vse to je zahtevalo delavce. Mož je opravljal svoja dela, žena svoja. Rodili so se otroci, ki so prihajali polagoma na pomoč. In ko se vsilile izpremembe v domači družini, je bil sin, ki je povzel dom svojega očeta in ga vodil primeroma tako, kakor je bil naučen.

Otroci so prihajali na svet, kakor jih je Bog daljal — tako so rekli ljudje. Vrstili so se drug za drugim, dokler je slo po naravnih zakonih. Nekaj jih je pomrlo, nekaj ostalo živih. Dekleta so se pomožila, fantje poženi. Dom je dobil navadno prvi sin, drugi so dobili pa dote. V prejšnjih časih so domove tudi večkrat delili med sinove. Zato imamo v naši stari domovini večkrat njiivoce, ki so po par korakov široke, ker so bile po dvakrat, trikrat ali štirikrat deljene.

Slo je tako na svetu po enem kopitu do primeroma sto let nazaj. Ker je dom rabil od časa do časa orodja in popravil, je bil v vsakem večjem selu po en kovač, en čevljar in en krojač. Ti niso delali doma, ampak so bili klicani v hiše, razven kovačev, ki niso mogli od svojega ognjišča.

Vse to je bilo — danes ni več. Kmetije padajo po vsem svetu druga za drugo in baš čitam, da je v naših državah še okoli 31 milijonov ljudi na farmah. Vsi drugi — okroglo sto milijonov, so po mestih in industrijalnih naselbinah.

Enčas so živeli po industrijalnih središčih tako, kakor so bili vajeni od doma. Rekel bi, da ni bilo do velike svetovne vojne posebnih izprememb. Delali so po tovarnah in rudnikih, mesto na polju, ženili se, imeli otroke brez konec in kraja — nakratko — bilo je vse, tako, kakor so bili navajeni.

In še nekaj. V vseh teh dobah je bil mož tisti, ki je vodil, služil, zapovedoval in bil, kakor en majhen kralj. Mož je bil prvi, drugi in tretji doma, zunaj, pred oblastmi, v delu in je bil takorekoč vse in imel vse.

Žena in ženske sploh so imele kaj majhno polje. Če so se poročile, je bil dolga leta tisti "lejsem" ko so prihajali otroci na svet. Razven poroke ji ni preostajalo dosti drugega. V starem kraju smo videli kje kako učiteljico, mogoče kako poštarico in s tem je bila ženska kariera zaključena. Kar jih je ostalo neporočenih, so bile ali dekle, kuharice, varuhinje otrok ali kaj podobnega.

Vse to je bilo, pravim — in še danes je — a ne več kot tista močna vladajoča stara tradicija, kateri se je moralo vse pokoriti, temveč bolj ko ostane iz nekdanih časov. Vsa velika vrednost moškega je padla, kar je bilo nekdanj izključna njegova posest, to je po večini v rokah ženske. Ženska povsod — v aradu, med odvetniiki in zdravniki, v trgovini, v obrti in industriji. Podjarmila je zase ogromna polja v tako kratkem času, da se še vsak človek srednjih let lahko spominja vsega tega.

Moški je izgubil — ženska pridobila. A še več. Te dni čitam, da so se odprle šole. Od povsod prihajajo glasovi, koliko manj otrok je leto za letom po šolah. Mussolini in Hitler vpijeta: več otrok, več otrok! Ko pride leto okoli in čitamo poročila, pa vidimo, da njihova beseda ne zaleže dosti. Zakaj po Italiji in Nemčiji pravtako pada število rojstev, kakor po drugih krajih sveta.

Zanimiva je slika, ki jo najdemo kar med nami. Vzemimo starejše naselnike. Štiri, pet, šest otrok je bilo nekaj navadnega. Zdaj pa poglejte otroke, ki so sklenili že kake zveze. Enega otroka — dva — koder jih je več, pa že ljudem prav ni.

Družina, ki je bila stebel kmetijske hiše, postaja v industrijalnih poklicih odveč. Pred vsem je možki tisti, ki nekako pregleda svoje dohodke in svojo bodočnost. Zeniti se je lahko, nositi odgovornost za to, je drugo vprašanje. Delo v industriji je kakor aprilsko vreme. Nikdar ne veš, kdaj solnce in tudi ne, kako dolgo bo sijalo. Plače so umerjene večinoma tako, da jih je komaj za en želedek in eno telo. Zeniti se — boljše je, da si človek desetkrat premisli, kakor da se potem dan za dnem kesa.

Kaj pa ženska? Dober dom in preskrba z vsem — vse to je lepo. Koliko ljudi pa je danes na svetu, ki morejo vse to garantirati? Če povdarjam, da dva odstotka ljudi v naših državah kontrolira devetdeset odstotkov vsega premoženja in vrednosti, potem pridem do zaključka, da sta izmed sto možkih le dve dobri partiji.

Če se že delavec v negotovi službi poroči, gleda tako, da dobi žensko, ki je tudi delavska. To se pravi: da gre dan za dnem po svoj vsakdanji kruh. Tega hi seveda ne moga storiti, če bi imela otroke. Torej: zakon brez otrok, ali pa mogoče z enim samim, ki je po navadi, ako spriden in scartan, da bi bilo boljše, ko bi ga ne bilo.

Precej stika sem imel v življenju z ljudmi — našimi ljudmi — ki so imeli po enega otroka. In rečem vam: nekaj teh mi je tako ostalo v spominu, da mi vselej pridejo pred oči, kadar se kje menimo od živih hudičkov.

Poznam velika mesta, ker me je usoda od zmiraj držala po teh katakombah živih ljudi. Čim bolj poznam ta središča človeška, toliko bolj prihajam do prepričanja, da otrok ni za mesto. Otroci in pes — oba morata živeti in rasti zunaj, v živju naravi koder je edini pravi dom človeški. Psa omenjam zato, ker jih je v New Yorku, ko nikjer na svetu, največkrat mesto otrok. In so tudi reveži, ker nimajo navadno druge prostosti, kakor vsak dan dvakrat po nekaj minut in še tedaj na spagi.

Pridem v stik tukaj in tam z mnogimi mladimi ženskami v tiste alj onih službah. In če pride vprašanje ženitve ali moštve na vrsto, ti zavijajo nos, da bi lahko od kapa teklo vanj. Ko bi prišel tak — to se pravi od tistih dveh odstotkov — potem bi že bilo. Da se pa oženi samo zato, da je oženjena, pa bo v tistih luknjah čakala na tiste cente, ki jih bo prinašal mož domov — nak. Je pa že rajši svobodna in prosta, pa gre kamor hoče in dela, kar hoče.

Tako govori ženska danes. Izpodirnila je moškega skoro na vseh poljih in živi dosti ložje, kakor možki. Je nekako bolj pripravna in bolje ustvarjena za zahteve življenja, kakor možki.

Ni dolgo nazaj, ko ni imela ženska iti skoro kam, če se ni omožila. Danes je narobe: možki je tisti, ki nima kam. Ženska vedno lahko dobi, če ne drugje, pri gospodinjstvu in otrocih. Moškega nočejo nikjer. Je pa še druga slika. Vsa čas narajnaš na skupino starih mož, ki kje posedajo ali čakajo na kako usmiljeno srce.

Najdes jih pri kakem zasilenem delu, ko izkušajo zaslužiti par centov. Koliko žensk vidite v takih položajih? Jaz skoro nobene ne, pa živim med milijoni.

Koliko možkih je na reliefu? Do malega vsi, ki so brez sredstev. Žensk je le malo in še kar jih je, niso tam zato, ker bi ne mogle dobiti dela, če bi hotele prijeti za vsako priliko.

Včasih premišljam, zakaj se Mussolini in Hitler tako pripravljata na vojno. Zakaj igra ta s svojimi ljudmi same soldate. Zato, ker jih nimata kje drugje porabiti. Delo gre naprej z drugimi — torej ne preostane mnogo izbire. V uniformo, potem priprava na klanje, pa jih bo malo manj.

Po mojih mislih ima narava ene zakone za vse svoje stvarstvo. Če je to tako, potem se človeštvo bliža tistemu redu, ki ga imajo čebele in mravlje. Skupne, velike kolonije, v katerih matice skrbe za rod. Delavci so sam ženski spol, možki so pa jako stranska vloga. Pri čebelah, ki jih je človek bolj opazoval in študiral, so dobili tudi svoje posebno ime: trojce. Ni jih dosti, a še tisti končajo, kakor vojak na bojnem polju: ali jih podavijo ali pobesijo — tega ne vem. Vem pa, da jih izvelečajo iz kolonij in zavale po tleh.

Četudi so veliki svetovni dogodki tako vidni, da se človek skoro vse izgubi v njih, je vendar dobro, da včasih pogledamo na najmanjše skupine. Zakaj vse veliko na svetu je sestavljeno iz majhnega. Tam najdemo tudi dostikrat rešena tista vprašanja, katera bi za stonj zastavljali velikim skupinam.

Če iščejo zdaj velike skupine neke varnosti in gotovosti — samezniki? Armada stoji proti armadi — boj na življenje in smrt. V vsakdanjem življenju pa človek proti človeku, želeč vsakdanjega kruha.

Kato se vrši ta boj, se ne sporoča javnosti. Ampak je boj v velikih oblikah. Ti poizkušaj samo z enim oglasom v newyorskem časopisu. Reci, da rabiš človeka in mu plašaš le kakih petnajst ali šestnajst dolarjev na teden. Zglase naj se zjutraj ob devetih.

Kaj boš videl? Armado kakih stotih ljudi — nekateri so bili že pet ali šest ur poprej pred vrati, samo da bi prišli bolj gotovo na vrsto.

Grem kdaj pa kdaj mimo agencij, koder oddajajo delo. Skupine ljudi, vseh barv in starosti, ki nosijo vse zanke revščine na sebi. Posebno težko je človeku, ko gleda tista počasna, negotova gibanja, tiste izgubljene poglede, in tiste potrte obraze, ki le z težavo zakrivajo notranje boje.

Imamo krizo, ki je večje svet sploh še videl ni. Zakaj majetno se temelji, ki so bili od nekdaj naša tradicija in ustvarja se nekaj novega, nepoznanega. Kakšno bo? Kaj bo iz vsega tega?

Je to eno izmed tistih vprašanj, ki jih lahko rešuješ na vse mogoče načine, lahko ga pa tudi pustiš nerešenega. Je vse jedno. Je tako, kakor s človeško smrtjo: lahko ugibaš in premišljuješ, še boljše je pa, če pustiš vse skupaj na miru.

Eno pa je gotovo: vsak problem se reši in rešilo se bo tudi to. Pravezprav se že rešuje, če ne hitro, pa polagoma. Na svetu so zakoni, ki skrbe za to, da je vse v večnem razvoju in da pri tem vselej zmaga nekaj takega, kar imenujemo v vsakdanjem življenju: dobro, pravično in pravično. Drugače pač ne more biti, ker bi bil že davno konec tega, kar imenujemo življenje.

Peter Zgaga

MASARYK

Bilo je poleti 1918. V New Yorku je bila strasna vročina. Posebno tistega nedeljskega popoldne. Komur se je ljubilo govoriti, je govoril o politiki in vojni.

Takrat je bilo že precej gotovo, kdo bo zmagal.

Vojna se je bližala koncu. Nemčija in Avstrija sta se krivilili v zadnjih kréh.

Ameriški Slovenci smo se pripravili, kakšno vladno obliko naj ima Jugoslavija. Še pod streho ni bila, pa smo se že prekljali, kakšen naj bo petelin na strehi.

Ogromna Carnegie Hall se je hitro polnila. Do treh popoldne je bila zasedena do zadnjega kotička.

Sedel sem tik pred odrom med časniškimi poročevalci. Oder je bil prazen.

Ob pol štirih so začeli prihajati z obeh strani na oder v opravi, kakršne dotlej v New Yorku še niso videli — čehoslovaški legijonarji. Iz Rusije so dospeli preko Vladivostoka v Ameriko.

Visokorasli možje, ki jim je vojna vtisnila v obraze svoja znamenja. Razpostavili so se v dve vrsti. Najbolj postavna sta bila praporščaka z ameriško in čehoslovaško zastavo.

Polagoma se je oder napolnil. Le pet prednjih sedežev je bilo praznih.

Slednjč je vstopilo z leve pet mož: prvi nekoliko sključen, sivolas in živahnih kretenj — senator Hitchcock, predsednik senatnega odbora za nvanje zadeve; za njim mlad častnik skoro deklisknega obraza; tretjega smo nekateri Jugoslovani poznali; četrti — proznoega koraka, srepega pogleda, izbočenih licnic, valovitih las in košatih brk; peti je bil pa dostojanstven suhljaf, priletlen mož, čigar oči so do brohotno zrle skozi z zlatom obrobijene naočnike.

Senator Hitchcock je prečital brzojavko predsednika Wilsona, v kateri je tedanjih odkritosrčni borec za resnično demokracijo pozdravil aborovalce. In nato je začel predstavljati: mladega romunskega častnika (imena se ne spominjam), Jugoslavana Hinkoviča, Poljaka, Ignaca Paderewskega in Čehoslovaka — Tomaža G. Masaryka.

Na odru so stali pod okriljem zvezdnate zastave zastopniki štirih narodov, narodov, ki so na znotraj dosti bolj zrušili Avstrijo kot so jo zrušili vsi njeni zunanji sovražniki.

In Masaryk je začel govoriti

Govoril je ko poslanec božji, sličen Mojzezu, ki je povedel svoj narod iz noči, stisk in trpljenja v svobodo in na solnce.

Njegov glas je bil utrujen, toda iz njegovih oči je švigal ogenj odločnosti, ogenj sovražstva do vseh zatiralcev in svetih ogenj ljubezni do vseh zatiranih.

Tistega njegovega pogleda ne bom nikdar pozabil.

Takrat se je začelo drugo in poslednje razdobje Masarykovega dela.

Mlado državo je bilo treba naznotraj organizirati ter ji dati vse pogoje za obstoj. In Masaryk jo je organiziral ter zbudil v narodu še tisto, kar dotlej ni bilo zbuženega v njem.

Narod se je počestno oddolžil svojemu največjemu sinu s tem, da zna kot malokateri drugi evropski narod ceniti vrednost svobode in demokracije.

POČUTITE SE DOBRÓ V POLETNIH MESECIH! — VZEMITE TRINERJEVO ANGELICA TONIKA

Pri kibarnejših ali pošiljte \$1.35 na Joseph Triner Corp., 1200 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Vesele in žalostne vesti iz slovenskih naselbin

MOJI VTISI IZ NEW YORKA

Frank Gregorin, Little Falls, N. Y.

Pusto megljeno jutro. Malo prej, predno se začne svitati, se znajdemo na Washington mostu v New Yorku, žena, sin in jaz. Pod nami se vali ponosna Hudson reka, ki je tako nekaj veličastnega za pogledati, ako se voziš ob njenem obrežju ob času vzhajajočega solca in pod jasnim nebom. Sedaj pa tako pusta in mirna kot bi ne vedela, kje da je njen izhod. Na reki vso polno večjih in malih parnikov in čolnov, ali vse je tako nekam mrtvo, kakor bi spalo in čakalo lepšega dneva. Le sem in tam je videti kakšen ferry, ki vozi iz New Yorka preko Hudsona v New Jersey. Prometa je malo ob tej zgodnji uri. Ne vem, ali je napravilo megljeno jutro, ali nedelja, da je vse tako počivalo na skoraj vedno vrvečem Hudsonu.

Malo drugače je pa bilo na njegovem obrežju, na takozvanem River Side Drive. Kare so švigale sem in tje, kakor da bi Newyorčani še ne spali kljub zgodnji uri. Gotovo to se tiče samo River Sidea, ker malo pozneje sem drugače videl v drugem delu mesta.

Mi smo dospeli v New York ob 5. uri. Vozili smo skoraj vso noč, oziroma od 10. ure zvečer, torej nič čudnega, da smo bili precej lačni, žejni, in utrujeni, ker nismo nič spali. Gledamo za kakšno gasolinsko postajo, pa zaman. Ob strani se pa tudi ne sme počivati, in tako smo se vozili počasi naprej, ozirajoč se na levo in desno, za primeren prostor, kjer bi lahko zastopili našim potrebam. Pa res, kakor slučajno, mislim, da je bilo blizu osemdesete ceste, kjer nekaj popravljajo, smo šli s ceste, da nas ni mogel nihče nadlegovati. Tam se malo pokrepčamo s tistim, kar smo imeli s seboj.

Tako preskrbljeni za precej časa, se podamo naprej iskati stanovanja, kjer je bila naša hčerka po katero smo prišli. Bila je v New Yorku na počitnicah za en teden. Njeno stanovanje je bilo na Osmi cesti, ali takozvanem St. Marks Place. Kot tujeji smo se pač morali posluževati zemljevida mesta N. Y. Ker je pa vse jako različno zaznamovano, nam ni dolgo vzelo, da smo dospeli na cilj.

Bilo je ob pol šestih. Spali so še vsi, in tudi nismo vedeli v katerem nadstropju iskati. Čakati je bilo predolgočasno, smo pa šli malo pogledati po mestu.

Zavijemo proti Battery parku na skrajnem koncu Manhattan, od koder se vidi tudi boginja Svobode.

Videli smo jo, četudi bolj v megli, ker se je k dežju pripravljalo. Ko tako stojimo in gledamo okoli sebe, mi pride na misel vprašanje, ki mi še sedaj vrši po glavi: Kakšna razlika v primeroma tako majhni razdalji!

Vse se lahko vidi ob enem,

samo obrniti se je treba. Na vzhodu boginja Svobode, mimo katere smo se peljali pred blizu četrt stoletja, vseh upov polni. No, pa to spada v preteklost. Obrnem se v drugo smer, pa vidim, da tukaj vlada res svoboda ne samo na papirju, pač pa tudi v realnem življenju.

Par korakov v stran so se ravnokar začeli prebujati. Kdo? Pač tisti, ki imajo tudi vso svobodo, da lahko spe, kjer hočejo (saj so v Ameriki), po klopih, za grmičjem in po travi. Za pod glavo jim je sukniče, če ga ima, ali teh ni bilo dosti; za pregrinjalo pa časopisi. Kaj je bilo za zajtrk, pa ne vem, ker nisem nobenega vprašal.

Starost ne dela nobene razlike, ker sem jih videl od 16. do 60. leta. Pa tudi nežnega spola ne manjka zraven. Srečali smo žensko, okoli 30 let staro, z dvema moškima, eden je bil starejši, drugi mlajši. Kot je izgledalo, so tudi tam prenočevali. Vsi razkustrani in zmečkani, so tavalili tam okoli, no, pa saj so lahko gledali nebotičnike par sto čevljev stran. Gotovo je pa, da pogled na nebotičnike jih ne nasiti. Ali ni to ironija usode?

Še stojim, ne da bi napravil korak, in gledam te usmiljenja vredne brezdomce, ki jim je park dom, klop pa postelja. Na drugi strani parka čez cesto, pa svetovno znana Broadway in Wall Street, bogastvo, ki ga nikjer drugje ne premorejo.

In tako boginja Svobode lahko gleda na vse, tako brezdomce v parku, kot tudi na vseposedujoče in jim varuje svobodo, pač vsakemu svojo.

Ker je čas le potekal, se odpravim mimo teh ubogih prenočevalcev na Wall Street. Vozimo se počasi in tako dopremo do znanega N. Y. Stock Exchange. Malo postojimo in gledamo poslopje, kjer se je že napravilo toliko bogatinov, pa še veliko več revežev, kjer so igrali skoro bi rekel za usodo Amerike pred znanim polomom leta 1929. Težko si je misliti, da je ta ulica tako usodna.

V času, ko smo bili mi tam, nismo videli nobenega človeka, nobene kare, samo mrtva poslopja na vsaki strani. Ob gotovih urah je pa tako kot v mravljišču. Teško verjetno, toda resnično.

Gremo dalje na Broadway. Zopet vse brez življenja, med kanjoni poslopj. Napisi: First National Bank, in tako dalje, same banke blizu do Woolworth Buildinga, kjer se malo odpre, in je v bližini City Hall. Kateri jo je videl, pač ve, da ne dela ponosa mestu New York.

Kolikor mi je znano, ni tam zaradi mestne hiše, ali pa da bi ne mogli zgraditi nove mestu primerne, pač pa jo imajo tam kot zgodovinsko vrednost. Vse mestne pisarne so pa kar

zraven v poslopju s 36 nadstropji in 33 elevetri, v tako zvanem Municipal Buildingu, kjer je pač vse, kar se dela za mesto New York. Tako sta takorekoč dve mestni hiši: prva za sprejeme in politiko, druga pa za delo, kar pač mesto potrebuje.

Gremo dalje proti Osmi cesti. Včasih, kot sem slišal, je bilo tam precej Slovencev, sedaj pa najdeš tam vse druge narode, le Slovence težko. Ne mislim, da bi Slovenci tja ne hodili, toda ako bi tam ne samovala slovenska cerkev, bi se jih pa res bolj težko videlo.

Ker smo čakali hčerko blizu slovenske cerkve (vstali še niso), se podam malo pogledat okoli in vidim na tabli pred cerkvijo napis, kedaj so maše. Ob nedeljah ob 8. uri in 10; ob delavnikih pa ob 7. uri. Ker je bilo ravno 7.15, sem hodil tam okrog, ako bi mogel kakšnega znanca dobiti, pa se mi ni posrečilo.

Poznam jih samo pet ali šest, pa nobenega ni bilo blizu. Sploh pa sem gledal najbolj za Mr. Strnada, pa tudi njega ni bilo. Kot se mi je zdelo, niso v New Yorku dosti bolj kot smo mi tukaj, ker jih je šlo v cerkev jako malo. Če pridejo v večjem številu od desetih, ne vem, ker nisem bil tam.

Ker nisem videl nobenega znanega, mi pač ni kazalo drugega kot čakati, da se zbudi družina, kjer je bila moja hčerka na počitnicah, in ogledovati to kozmopolitansko mesto.

No, pa tudi to ni bilo zastoj. Nikoli bi pa ne pričakoval kaj takega v najbogatešem mestu na svetu. Ko tako hodim med prvo in drugo Ave. po Osmi, vidim, kako nosijo iz stanovanj odpadke, papir, cunje, stare igrače in sploh vse, kar je v stanovanju preveč. Ne mečejo pa tega v kakšne posode, ampak kar na cesto. Kmalu za tem pride prileten možak (ne eden, ampak več), z vrečo v roki in prebrskava, ali je še kaj za porabo. Ko sem stal pri njem, sem videl, da je pobiral kosce kruha, meso, ako ga je kaj bilo, cunje, ker se proda, in tudi časniški papir, če ga je bilo več skupaj. Lahko si pač mislimo, kaj more revež dobiti v tistem, kar vrže stran preprost delavec, kot smo mi, ker porabimo vse, kar najbolj moremo.

Sam naj bi prišli tisti, ki imajo na Wall Street in Broadway ogromne palače, bolj v zatišju kje pa razkošna stanovanja. Videli bi človeka, ki jim je garal celo svoje življenje zato, da sedaj lahko gleda nebotičnike z očmi, z roko brska po smeteh, če more kaj dobiti, da ostane pri življenju. Ako ni to v nebo vpjioča krivica, potem ne vem, kaj je.

Ko tako čakamo in gledamo, so se pa že tudi tam zbudili, kjer je bila hčerka. Vzeli smo jo s seboj in smo mislili ostati v New Yorku vse dan in še ogledovati to čudovito mesto. Vremenski bogovi pa nam niso bili naklonjeni. Kmalu je začelo deževati.

Z Osmo krenemo na 5th Ave. do Empire State Building. Tam ustavimo, in gledamo, ako se vidi cel stolp. Videlo se ga je samo dobra polovica, drugo je pa megla zakrivala. Vseeno pa stopimo v notranjost. Tam, kjer vstopnice prodajajo za vožnjo na vrh stolpa, je bil napis: "Poor Visibility." In tako nismo šli na vrh.

Potem smo hoteli videti R. C. A. Building ali Rockefeller Center, pa je precej deževalo in tako nam ni drugega kazalo kot se odpraviti proti domu, kamor smo dospeli po šesturni vožnji. Le par ur je deževalo, potem je bilo pa celo

KONCERT "BARBERTONSKIH SLAVČKOV"

V imenu pevcev in pevk mladinskega pevskega zbora "Barbertonskih Slavčkov" vas cenjeni rojaki odbor že v drugič v kratkem času prav iskreno vabi, da se udeležite njihovega drugega povsme še lepšega koncerta, ki ga "Slavčki" priredijo v soboto zvečer dne 25. septembra 1937 v domači dvorani samostojnega društva "Domovine" na 14. cesti v Barbertonu.

Zanimanje za naše malčke, spadajoče v mladinski zbor "Barbertonskih Slavčkov" in njih petje razveseljuje raste že od njih prvega javnega nastopa zadnjega februarja. Drugi nastop "Slavčkov" obeta biti višek njih hvalevrednega vebanja in nčenja na polju vokalnega udejstvovanja v dobi par mesecev.

Program, ki ga je sestavil in uredil naš neumorni in skraj neprekošljivi slovenski

glasbenik Louis Šeme, vsebuje več klasično komponiranih skladb s solospeli, dueti in pesmi, ki jih izvaja ves zbor s spremljevanjem na klavir, kar oskrbi Miss Mary Gorence. Pevske točke izbrane za ta koncert, so nalašč primerne za mladino, kar bi moralo še posebno pozornost vzbuditi v srei naravnih rojakov.

Torej, barbertonski Slovenci in drugi Slovenci v Clevelandu, Kemmuru, Girardu in drugi bližnji okolici, zapomnite si dan 25. septembra, ki bo posvečen naši nedolžni mladini. Sami čujte njih izvežbane in talentirane glasove in obenem tudi gmotno podprite to narodno in kulturno ustanovo. Bodimo vsaj v slovenski narodni pesni edini!

V imenu "Slavčkov" vabi vas Odbor.

NESREČA STARO-KRAJSKEGA GOSTA

"Prosveta" poroča, da je bil pred nekaj dnevi težko pobit Julij Slapsak, oče slovenskega kaplana z enakim imenom v Clevelandu, ki je prišel pred dvema mesecema z dr. Trdanom vred iz stare domovine na obisk v Ameriko. Bila je avt na nesreča. Znani kanonik O. man iz Newburgha je vozil Slapsaka v svojem avtu ob času nesreče. Slapsak se zdaj nahaja v bolnišnici v Clevelandu. Nesreča je zadržala njegov odhod v stari kraj.

CANKARJEV GLASNIK

Nedavno je v Clevelandu izšla prva številka Cankarjevega Glasnika, mesečnika za leposlovje in pouk, s sledečo vsebino: Za uvod, Katka Zupančič; Pritisk od zgoraj, Anton Garden; Slobodni položaj ameriškega unionizma, Ivan Molek; Janezki, Za gospodinje, Milan Medvešek; Njihova trnjeva pot, Kaj je "Iran", Anna P. Krasna; Zlata postelja, Astrologija, Etbin Kristan; Ob zadnji uri (igra), Kako je Etiopija prisilila Italijo na vojno, Janezov Janez; Njene oči, Jakob Zupančič; Sproščenje. — Naročnina je \$3 letno za Združene države, \$4 za inozemstvo; posamezna številka stane 30 centov. Naslov revije: Cankarjev Glasnik, 6411 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.

POBOKA.

V soboto 11. septembra sta se poročila Miss Anna Gramo in Mr. Math Poturich. Miss Gramo je hčerka znane slovenske farmerske družine Mr. in Mrs. Jos. Gramc v Geneva, O., Ženin Poturich je pa iz pionirske hrvatske družine.

pot lepo vreme in veliko bolj hladno kot prejšnji dan.

Bili smo samo pet ur v New Yorku v nedeljo pred Delavskim praznikom. Newyorčani gredo iz mesta, kateri pač morejo, za nas je pa prav prišlo, da nismo bili v tisti veliki gneči.

Res je veliko in lepo mesto, v katerem ne manjka revščine, prijetnejše je pa vseeno živeti v malem mestu, ker je vse bolj domače, in bližje matere narave.

MLIN

Piše Ločan

MALI KMETJE IN DELAVCI.

Kot povsod, so tudi v Ameriki kmetje dvoje vrste. Prvi se ubijajo s svojimi otroci in mogoče enim najetim delavcem od jutra do večera. Sejejo in žanjejo na kosu zemlje, in če je narava dobra ž njimi, dobe po dolgem čakanju plačilo v obliki pridelka. Če pa slučajno pride kakšna nepričakovana suša ali preveč dežja, gosenice, kobilice ali kar že, je pač nesreča, s katero se morajo radi ali neradi sprijazniti.

V drugo vrsto kmetov pa spadajo tisti, ki zaposlujejo izključno najete moči na velikih kmetijah, obratovanih po kompanijah ali podnajemnikih. Kar se kmetije tiče, nimajo pojma o drugem, kot o dobičku ali izgubi. Oni kmetariji s sviničnikom v roki, z dohodki in izdatki.

Ta vrsta kmetov ni more in ne bo nikdar razumela položaja in stremjenja delavca, kajti prideluje za dobiček in reže v gale pri izdatkih, kjerkoli mogoče, najraje pa na račun delavca ali podnajemnika.

Vse drugače pa je s prej omenjenim malim kmetom. Mali kmet in delavec imata pihu oba v enem peharu. Če pride depresija potem, ko se kupna moč delavca posuši, je veliki kmet preskrbljen in lahko čakata nekaj časa izboljšanja. Svoj denar reinvestira drugje, četudi ne za tako visoke obresti kot bi želel, vendar pa že dobi nekaj, kajti po naravi je špekulant, med tem ko malemu kmetu takoj zastane kri. Malo ima prodati in še za tisto nič ne dobi.

Saj smo videli med depresijo. Saloner je moral plačati več za vrečo žganja kot pa če bi kupil vrečo pšenice. Delavec dobrotit je dobrotit za kmeta in nasprotno, kajti oba sta navezana na medsebojno kupno silo.

Če kmet še toliko pridelava, in če ni nikogar, ki bi kupil, mu segnje, česar sam ne poje. Če delavec nima za odjemalca kmetov, mu kmalu ne bo treba več na delo.

Kot se danes delajo postave, le malo pada pod noge malega kmeta, zato ker so izdelane tako, da služijo v prvi vrsti velekmetu.

Poglejmo, kako so ustavili kmetški poslanci delavsko re-

JUGO SLOVANSKA KAT. JEDNOTA

Je najboljša in najpopularnejša slovenska podporná organizacija v Ameriki. Računa nizke asesmente in plačuje liberalne podpore za slučaj bolezni, nezgode ali smrti. Ima 185 podrejenih društev in šteje nad 20,000 članov v obeh oddelkih.

Za ustanovitev novega društva zadostuje 8 oseb.

Premoženje Nad Dva Miljona Dolarjev

Pišite za pojasnila na

GLAVNI URAD J. S. K. J., :: :: ELY, MINNESOTA

formo. Tega ni storil mali kmet, kajti on sam pošilja svoje hčere in sinove v delavske vrste, ampak so storili to velekmetske in to vsled tega, da preprečijo bližje sodelovanje delavca in kmeta. Problem obeh slojev so sicer različni, toda za obojestransko izboljšanje rabita drug drugega tako, kot rabi roka prste, če hočeš, da bo kaj prišla. Če pogledamo v delavske vrste, je ravno tako različna: eden dela s krampom, drugi s peresom; eden zasluži manj, drugi več, pa se za to nihče ne prepira.

Ravno tako razmerje bi moralo biti med delavci in kmeti. Vsaka pridobitev bo koristila obema, če bosta obzirna drug do drugega in če bosta tudi gledala na konzumente. Prav lahko se uredi tako, da bo prišel na površje tisti razred, ki dejansko dela. Vhodov je dosti, samo če bodo prav izbrani in stopnjema, ne po bližnjici.

"ODPRTA NOČ IN DAN SO GROBA VRATA..."

Dne 4. septembra je umrla v Hermine, Pa., v bolnišnici na posledicah operacije Ana Marn, stara 56 let in doma iz Visnjegore na Dolenjskem. V Ameriki je bila 23 let in tu zapuščala moža, dva sinova in dve hčeri.

Za poškodbami katere je dobil v avto nesreči, je v Clevelandu umrl Frank Seme, star 20 let. Rojen je bil v Clevelandu.

9. septembra je po dolgi in mučni bolezni preminul v Clevelandu Vincent Savnik, star 47 let. Zapuščala soprogo in osem otrok. Ranjki je bil rojen v Dolenji vasi na Štajerskem, kjer zapuščala dve sestri. V Ameriki je bival 32 let.

V petek 3. septembra je v okrajni bolnišnici v Milwaukee preminul rojak John Vodovnik, star 49 let in doma iz Nazzarjev v Savinjski dolini. Napadli so ga čeljustni krči — lockjaw — ter je podlegel na oslabelosti srca. Bil je samec ter je bival v Ameriki okoli 30 let.

V ubožnici na Ely, Minn., je umrl Jože Novak, podomače Avguštinov Jože, star okrog 50 let in doma iz Cerkljan na Gorenjskem. V Ameriki je bil nad 35 let. Na farmi v Shelldonu, Wis., zapuščala brata.

Vsaka stopinja, ki jo stori mora biti stopinja naprej. Čeprav je majhna, je boljše kot stati na mestu.

Med malim kmetom in delavcem ne more biti prostora za sovraštvo, dvom ali nezaupanje, želja obeh je ena, namreč želja po izboljšanju gospodarskega položaja in previden vstop na politično polje.

Ameriško delavsko gibanje ni sanjarija in ne stremi po zaplenitvah. Nasprotno, išče prostora na solnebu, po pravičnih, preizkušanih ter praktičnih metodah.

Priznava v polni meri, da je to, kar si na pošep način zaslužil, tvoje, toda na drugi strani zahteva, da je človek, ki ga najameš, plačan toliko, kot se spodobi plačati človeka.

Ne vem, čemu bi kmet s tem ne soglašal, kajti gospodarska žila vendar teče iz žepa v žep in če se pretrga členek v verigi, je šla moč verige k vrugu.

FRANCES TAVČAR DOBILA PETNAJST MESECEV

Los Angeles Evening Herald Express v Los Angeles, Cal., poroča, da je bila Frances Tavčar dne 3. sept. obsojena na 15 mesecev zapora zaradi izmenjav ničvrednih čekov. Krivdo je priznala sredi obravnave Obsodba se glasi, da mora biti 10 let pod policijskim nadzorstvom, toda po enem letu in treh mesecih lahko zapusti okrajno ječo. Sodnik Charles W. Fricke, ki jo je obsodil, je rekel, da ne verjame njeni stori o "milijonski dedščini" v starem kraju.

ROJAKINJA V BOLNICI.

Žena Louisa Koziana na Ely, Minn., je dobila poškodbe v avtni nesreči, ko se je z več drugimi vozila iz Towerja proti Elyju. Nahaja se v bolnišnici v Soudanuu.

VABILO na

Veliko SLAVNOST in KONCERT

V PROSLAVO 40 LETNICE

Društva Sv. Franciška, šte. 46, K. S. K. J., KI SE VRŠI

V NEDELJO, 31. OKTOBRA 1937

Dopoldne ob 10 uri: SLAVNOSTNA SV. MAŠA V SLOVENSKI CERKVI NA OSMI CESTI V NEW YORKU

Popoldne ob 4 uri: VELIKI KONCERT V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU, 253 IRVING AVE., BROOKLYN, N. Y., S 80-DELAVANJEM VEČ SLOVENSkih DRUŠTEV

VSTOPIŠNINA 40 CENTOV

ZA PRIJAZNO UDELEŽBO SE PRIPOROČA — ODBOR.

Naročniki!

Pazite na ŠTEVILKE poleg naslova, ki pomenijo: prva mesec, druga dan in tretja pa leto, kdaj vam naročnina potече. Naprimer: —

9:10:37

TO POMENI, da vam je naročnina potekla 10. sep. 1937

Pošljite pravočasno, da nam prihranite nepotrebno delo pošiljanja opominov.

GLAS NARODA, 216 W. 18 St., New York

POUČNE KNJIGE RAZNE POVESTI IN ROMANI PESMI IN POEZIJE

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

ZEMLJEVIDI MOLITVENIKI IGRE

ROMANI - SPISI - POVESTI

ANDREJ TERNOVC. (autor), reliefna karikatura iz minulosti ... 30
BEATIN DNEVNIK, spisala Luisa Pesjakova. ... 50
BELE NOČI, MALI JUNAK, spisal F. M. Dostojevski. ... 50
DENKE ELIJA, spisal Edmond de Concourt. ... 50
DON KIHOT, spisal Miguel Cervantes. ... 75
DVE SLIKI, spisal Kaver Meško. ... 50
FILOZOVSKA ZGODBA, spisal Alešaj Jirasek. ... 50
GLAD, spisal Knut Hansson. ... 50
GOSPODARICA SVETA, (Karl Figdon) ... 50
GOZDOVNIK, spisal Karl May. Dva zvezka. ... 75
GOMPAČI IN KOMURSARI, spisal Julij Zeyer. ... 45
GREŠNIK LENART, spisal Ivan Cankar. ... 70
HUJO BRENO in druge povesti, spisal Franc Erjavec. ... 35
IDHOT, spisal F. M. Dostojevski. ŠTIRI KNJIGE. ... 1.25
IGRALEC, spisal F. M. Dostojevski. ... 75
JERNAČ ZMAGOVAČ, spisal H. Sienkiewicz. ... 50
JUTHI, spisal Andrej Strug. ... 75
KAKO SEM SE JAZ IMAKAL, spisal Jakob Aljovc. ... 50
KMEČKI PUNT, spisal Aug. Šenoa. ... 35
LA BOHEME, Spisal: H. Maurger. ... 50
LISTKI, (Ka. Meško), ... 70
MALI LORD, spisala Frances Hodgson Burnett. ... 50
MALENKOSTI, spisal Ivan Albrecht. ... 50
MATERINA ŽRTEV, ... 50
MILIJONAR BREZ DENARJA, spisal C. Phillips Oppenheim. ... 75
MED PADARJI IN ZDRAVNIKI, spisal Janko Kač. ... 50
MIMO ŽIVLJENJA, spisal Ivan Cankar. ... 50
MLADA LETA, (Jan. E. Brek), ... 50
MOŽJE, spisal Emerson Hugh. ... 50
NADEŽNA NIKOLAJAVNA, spisal V. M. Garšin. ... 35
NAŠA LETA, spisal Milan Pogelj. ... 50
NAŠI LJUDJE, spisal Alois Remec. ... 40
NOVA EROTIKA, spisal Ivan KOZMAN. ... 70
NOVA EROTIKA, spisal Ivan KOZMAN. ... 70
PEŠMI V PROZI, spisal Čena. ... 50
PINGVINSKI OTOK, spisal Anatole France. ... 50
PLAT ZVONA, spisal Leonid Andrejev. ... 50
POSLEDNI DNEVI POMPEJA (3 sv.), ... 1.25
POPOZNIKI, spisal Milan Pogelj. ... 50
POVESTI IN SLIKE, spisal Kaver Meško. ... 50
PRED NEVIRTO, spisal I. Turgenjev. ... 50
PRAVICA KLADIVA, spisal Vladimir Levstik. ... 50
PRIHAJAČ, spisal Fr. Detela. ... 50
PRI STRICU, spisal Gangl. ... 50
PRODANE DUŠE, spisal Jela Likovič. ... 50
PTICE SELIVKE, Rabindranat Tagore. ... 75
REDEČA MEGLA, spisal Karl Figor. ... 70
ROMANTINE DUŠE, spisal Ivan Cankar. ... 50
SPIŠJE, Male povesti iz kmečkoga življenja. ... 35
SLIKA DOBIANA GRAYA, spisal Oscar Wilde. ... 1.20
SLIKE, spisal Kaver Meško. ... 50
STUDENT NAJ BO. — NAŠ VSAKODNEJ, spisal F. K. Finigar. ... 50
STRAHOTE VOJNE, spisala Bertha pl. Soltner. ... 50
TANČIČ, spisal France Bevč. ... 70
TARZANOV SIN, vezano, 301 strani. ... 1.20
TUNEL, spisal Bernhard Kellermann. ... 1.20
VEČERNA PISMA, spisala Marija Kmečeva. ... 75
VERNE DUŠE V VICAH, spisal Prosper Merimee. ... 50
V KREPLJENI INEVIZIČIJE, spisal Michel Zevaco. ... 1.20
V GORSKEM ZAMOTJU, spisal Anton Kodar. ... 50
V ROŠTUVU, spisal Ivan Cankar. ... 1.20
VOJNINJE, spisal Jozef Orjavec. ... 50
ZARAVNA KNEZINA, in drugi. ... 75
ZARNJA KNEŽKA VOJSKA, spisal A. Šenoa. ... 50

KAJ SI JE IZMISLIL DOKTOR ORS, spisal Jules Verne. ... 45
Menda ni bilo pisatelja na svetu, ki bi imel tako živo domišljijo kot jo je imel Francos Jules Verne. In kar je glavno, skoro vse njegove napovedi so se vresničile. Pred desetletji je napovedal letalo, submarin, pollet v stratosfero itd.
KMEČKI PUNT, spisal Aug. Šenoa. ... 35
Zgodovina našega kmeta je zgodovina neprestanih bojev. Bojev s Turki in graščaki. — "Za našim kmečkim punt" je mojsterko opisal slavni hrvaški pisatelj Šenoa. Krassen roman bo sleherni s užitek predčita.
LA BOHEME, Spisal: H. Maurger. ... 50
Knjiga opisuje življenje umetnikov v Parizu okoli polovice devetnajstega stoletja. — Knjiga je svetovno znano delo.
LISTKI, (Ka. Meško), ... 70
MALI LORD, spisala Frances Hodgson Burnett. ... 50
Globoko zasnovana povest o otroku, ki gane odlojdnega čudaka. Deček je plod ameriške vgaole, ki ne pozna ralik med bogatimi in reveži, pač pa ana razlikovati le med dobrim in slabim.
MALENKOSTI, spisal Ivan Albrecht. ... 50
Štiri zanimive črtice našega priznanega pisatelja.
MATERINA ŽRTEV, ... 50
Zanimiva povest iz dalmatinskega življenja.
MILIJONAR BREZ DENARJA, spisal C. Phillips Oppenheim. ... 75
Do skrajnosti napet roman iz modernega življenja. Oppenheim je znal angleški romanopisec poznati po celim svetu.
MED PADARJI IN ZDRAVNIKI, spisal Janko Kač. ... 50
MIMO ŽIVLJENJA, spisal Ivan Cankar. ... 50
MLADA LETA, (Jan. E. Brek), ... 50
MOŽJE, spisal Emerson Hugh. ... 50
Zanimivo delo, ki bo ugajalo vsakemu čitatelju. Prevod prav nič ne zaostaja za originalom.
NADEŽNA NIKOLAJAVNA, spisal V. M. Garšin. ... 35
Junaki tega romana blodijo in tavajo skozi temo življenja. Vzpensajo se kvišku, a sredi pota omagajo.
NAŠA LETA, spisal Milan Pogelj. ... 50
Knjiga vsebuje dvanajst povesti pisatelja Pugačja, ki je poznal dušo dolenjskega kmeta kot le malokdo.
NAŠI LJUDJE, spisal Alois Remec. ... 40
Zanimiva povest iz časov, ko so bili Francosi na Vipavskem.
NOVA EROTIKA, spisal Ivan KOZMAN. ... 70
Knjiga vsebuje "misi, ki so se rodile v Sloveku v prvih letih svetovne vojne".
PEŠMI V PROZI, spisal Čena. ... 50
Verna slika pravega velikomestnega življenja in spominov nanj.
PINGVINSKI OTOK, spisal Anatole France. ... 50
To je satira na francoske pretekla in sedajšnja razmere. V tej knjigi je slavni francoski pisatelj najbolj drzen in brezobzirni v svoji sabavlji.
PLAT ZVONA, spisal Leonid Andrejev. ... 50
Poleg naslovne povesti slavnega ruskega pisatelja vsebuje knjiga še dva, namreč "Misel v megli" in "Bredno".
POSLEDNI DNEVI POMPEJA (3 sv.), ... 1.25
V tej knjigi je sbral znani slovenski pisatelj Pugač deset črtic iz našega domačega življenja.
POVESTI IN SLIKE, spisal Kaver Meško. ... 50
Knjiga vsebuje tri povesti našega priljubljenega pisatelja, mojstra v opovnanju. Njegov slog je izrasti, njezove misli so globoko in mehko. Počehao šeneta so vate na njezova dela.
PRED NEVIRTO, spisal I. Turgenjev. ... 50
Mojsterko delo slavnega ruskega pisatelja.
PRAVICA KLADIVA, spisal Vladimir Levstik. ... 50
Povest iz vojne dobe, ko se je v Evropi vrhnila razsodni ljudi porajala misel na edinstveno Jugoslavijo. Levstik je to knjižno opial. Z obojeobojem domovnjak ostala tudi povest svoj viki.

FRIHAJAČ, spisal Fr. Detela. ... 50
Kakor vse Detelove povesti, je tudi ta vzeta iz našega pristnega domačega življenja.
PRI STRICU, spisal Gangl. ... 50
FRODANE DUŠE, spisal Jela Likovič. ... 50
Kdor hoče vedeti, kaj počno fašisti s našim ubogim ljudstvom na Krasu, naj prečita to pretresljivo zgodbo.
PTICE SELIVKE, Rabindranat Tagore. ... 75
Prgevorci, esaji in misli slavnega indijskega pisatelja.
REDEČA MEGLA, spisal Karl Figor. ... 70
V krokem šilu zasnovan avanturističen roman znanega pisatelja, ki sva dejanje razpleti s tako čuvilto finesa, da mora čitatej nehoti a napetim pričakanjem čitati do konca.
ROMANTINE DUŠE, spisal Ivan Cankar. ... 50
SPIŠJE, Male povesti iz kmečkoga življenja. ... 35
SLIKA DOBIANA GRAYA, spisal Oscar Wilde. ... 1.20
To je eden najbolj značilnih spisov znamenitega angleškega pisatelja. Roman je izredno zanimiv po svojem stilu, po svoji fantastični vsebini, po svoji globoki miselnosti in napaetosti, ki veče bralec s nepremagljivo silo nase.
SLIKE, spisal Kaver Meško. ... 50
Osem povesti, ki zaslučijo, da jih sleherni prečita.
STUDENT NAJ BO. — NAŠ VSAKODNEJ, spisal F. K. Finigar. ... 50
Naš mojsterski pripovednik nam nudi v teh dveh svojih delih obilo duševnega užitka.
STRAHOTE VOJNE, spisala Bertha pl. Soltner. ... 50
To je ena najslavnejših knjig, ki imajo namen vzbuditi v Sloveku stud do volne. Pobistni prizori so opisani točno in natanko. Vsaka mati bi morala čitati to knjigo, kajti to je izpoved žene in matere, ki je izgubila na bojišču svoje najdražje.
TANČIČ, spisal France Bevč. ... 70
Naš izbrani primorski pisatelj nam daje v tej knjigi dve povesti, ki jih je posvetil svoji materi.
TARZANOV SIN, vezano, 301 strani. ... 1.20
TUNEL, spisal Bernhard Kellermann. ... 1.20
Globoko pod zemljo vrtajo orjaški stroji tunel med Evropo in Ameriko. Cele armade delavcev se zarivajo vedno globlje v osrčje zemlje. Sredi dela zaloti graditelje strahovita katastrofa, katere žrtve je na tisoče in tisoče delavcev. Toda železna volja inlinirja Aliana ne odneha, dokler ne stoe med Evropo in Ameriko globoko pod oceanom prvi vlak.
VEČERNA PISMA, spisala Marija Kmečeva. ... 75
Knjiga vsebuje petnajst pism, ki jih preveva iskreno občute. Pisma govore o mnogih šenakega arca, o ljubem, o srodničkih duhah.
VERNE DUŠE V VICAH, spisal Prosper Merimee. ... 50
Eden najboljših spisov francoskega mojstra vzeta iz našega kmečkoga življenja.
V KREPLJENI INEVIZIČIJE, spisal Michel Zevaco. ... 1.20
To je mojsterko delo v svetovni literaturi s nehitelno zapletljivi in nasičeno vsebino, da bo navzelo vsakega čitatelja, ki ga vame v roko.
V GORSKEM ZAMOTJU, spisal Anton Kodar. ... 50
Zanimiva povest iz prejšnjega stoletja.
VETNAR, spisal Rabindranat Tagore. ... 50
Trde vez. ... 75
V knjigi je vsebovana globoka mirna modrost in srčna plemenitost najslavnejšega indijskega pisatelja.
V ROŠTUVU, spisal Ivan Cankar. ... 1.20
Ivan MATIJA je eden tistih redkih naših ljudi, ki ne pozna nemo vojne in klenih grozot ter posledic, ampak sva teč vse pretresljivo opialti.
VOJNINJE, spisal Jozef Orjavec. ... 50
Zanimiva povest iz časov prekricevanja kmečkoga Slovencev.
ZARAVNA KNEZINA, in drugi. ... 75
Evreški vsebuje povesti Mikulajevskega, Franka in Laha. Posebeo pretresljivo je spisa MIKULAJEVA "Mladim samohranilom izuzni življenja-pla".
ZARNJA KNEŽKA VOJSKA, spisal A. Šenoa. ... 50
poslovani I. J. na Lindsko knjižico, obsega 573 strani, in je jako zanimivo pisana povest

ZAPISKI IZ METVEGA DOMA, Spisal Dostojevlevski. I. DEL 260 strani, II. DEL 212 str. ... 2-
Veliki Dostojevlevski je podal v tem svetovnomomanem romanu silko življenja ruskih jetnikov takorvanh katogah, utrajnajo jetnikih taborih v Sibiriji.
ZLOČIN IN KAZEN, spisal F. M. Dostojevski. DVA ZVEZKA. Skupaj 605 strani. Cena ... 1.25
Najslavnejše delo slavnega ruskega misleca. Nihče ni tako opisal duševnosti sločince kot ga je opisal v tem romanu Dostojevlevski.
ZGODBE NAPOLEONOVEGA HUZAERJA, spisal Caman Dayle. 382 strani. Trda vez. Cena ... 80
Broširana ... 60
Čitatej se mora do solz nasmeljati, ko čita poglavja: Kako je izgubil Napoleonov huzar ubo; Kako je zavzel Saragoso; Kako je ubil "brata"; Kako ga je budič skušal, itd.
ZBRANI SPISI, 368 strani. (II. zvezek). Cena 2.50
V tem zvezku so zbrani spisi našega prvotnega pisatelja Mastja-Podlimbarskega, ki je pogledal v široki svet ter deloval za združenje ne samo Jugoslovanov, pač na Slovapov v splošnem.
ZMAJ IZ BOSNE, spisal Jea. Ev. Tomšič. 229 strani. Cena ... 75
Roman iz krvave bosanske zgodovine. Boji s Turki; skoro neverjetne dogodivščine; temeljit opis najbolj kravave dobe Bosancev.
ZGODBE ZDRAVNIKA MUZNIKA, spisal Ivan Pregelj. 98 strani. Cena ... 70
Pregelj je eden najboljših slovenskih pisateljev. Ta zgodovinska povest prav nič ne zaostaja za njegovimi drugimi deli. Pregelj je globok, navzelo temu pa lahko razumljiv tudi preprostemu čitatelju.
Zbirka ZANIMIVIH POVESTI
PRIMERNIH ZA ODRASLE IN MLADINO. — VSEBINA JE RAZNOVRSNA: ZGODOVINSKA, ZABAVNA, POUČNA. — VEČINA KNJIG OPREMLJENA Z LEPIMI SLIKAMI
ANDERSONOVE PRIPOVEDKE 111 strani. Cena ... 35
ANDREJ HOFER ... 50c
BENEŠKA VEDEŽEVALKA ... 35c
BELGRAJSKI BISEK ... 35c
BOŽIČNI DAROVI ... 35c
BOJ IN ZMAGA ... 20c
CVETINA BOROGRajsKA ... 45c
CVETKE (pravilice za stare in mlade) ... 30c
ČAROVNICA S STAREGA GRADA ... 25c
DEVICA ORLEANSKA (pravilice) ... 50c
DEDEK JE PRAVIL (pravilice) ... 40c
ELIZABETA, HČI SIBIRSKEGA JETNIKA ... 35c
FRAN BARON TRENK ... 35c
FRA DIAVOLO ... 50c
GOSPOD FRIDOLIN ŽOLNA, Spisal Fran Milčinski, veselomodre humoreske, 72 strani ... 35
JANKO IN METKA (kartonske slike za otroke) 50c
KOREJSKA BRATA (črtice o mlajonarjih v Koreji) ... 30c
KRALJEVIČ IN BERAČ ... 30c
MEVNA OSVETA (povest iz alpskih gor) ... 30c
KAJ SE JE MAKARU SANJALO ... 25c
MARKO SENJANIN, SLOVENSKEI ROBINSON ... 75c
MARON, kršćanski detek iz Libanona ... 25c
MUSOLINO, repar Kalabrije ... 40c
MRTVI GOSTAČ ... 35c
MALI KLATEŽ (spisal Mark Twain) ... 70c
MLADIN SRCEM (par krasnih črtic pisatelja Meška) ... 25c
NA RAZLIČNIH POTIH ... 40c
NA INDELSKIH OTOKIH ... 50c
PREGANJANJE INDIJANSKIH MISLJONARJEV, Spisal Jos. Spillman. Cena ... 30
PRESEGA HUBONSKEGA GLAVARJA, Povest iz starejše mlajonske zgodovine kanadske. Spisal Ant. Huonder. Cena ... 30
PREVIČ MED INDIJANCI, Povest izna časa odkritja Amerike. Cena ... 30
PABERKI IZ ROŽA ... 25c
PABERKI KLAVAR ... 35c
POŽIGALEC ... 25c
PREVIČI BOŽJI ... 30c
PRAPEČANOVE ZGODBE ... 35c
POVODENJ (spisal Krištof Šmit) ... 20c
PRIGODBEČEBELICE MAJE, trd. vez. ... 1-
PILIH (spisal Krištof Šmit) ... 30c
PRAVLJICE IN PRIPovedKE ZA MLADINO I. sv. ... 40c II. sv. ... 40c
PRAVLJICA, Spisal H. Majar. Izbrani iz prosteza naroda. Cena ... 40
PRIGODBE ČEBELICE MAJE, Spisal W. Bonapola. Poslovani Vladimir Levstik. Roman za mladino. Cena ... 30
PRAŠKI JUNAK ... 25c
PATRIA (povest iz krube zgodovine) ... 30c
POSLEDNJI MOHIKANEC ... 30c
REDEČA IN BELA VETRNICA ... 30c
REVOLUCIJA NA PORTUGALSKEM ... 30c
ROBINSON KROŠTNIK ... 30c
SROKI ŠIRNO INDESO, Kazi krotitelj, nevernosti in nagode a potovanja dveh spoznarjev. Cena ... 30
SUDSKI INVALID ... 30c
SISTO IN SISTO (povest or Almasov) ... 30c
SVETA NOBENGA ... 30c
STREŠLEBRO ... 30c
SVETA NOČ (spisal Meško) ... 30c

TISOČ IN ENA NOČ, s slikami, velika izdaja. Broš. 3 knjige. Cena ... 3.25
TURKI PRED DUNAJEM ... 30c
VOJSKA NA BALKANU s slikami, več zvezkov po ... 20
VOLK SPOKORNIK (spisal Franc Meško; s slikami) ... \$ 1.00
Trda vez. ... 1.20
GABAVNI LISTI ZA SLOVENSKEI MLADINO 3 zvezki po ... 50c
ZADNJI DNEVI NESREČNEGA KRALJA ... 60c
ZLATOKOPI (povest iz Alaske) ... 25c
ZBIRKA NARODNIH PRIPovedEK (dva dela) I. del ... 40c II. del ... 40c
ZBRANI SPISI ZA MLADINO — 10 povesti; Vinski brat; osem povesti in 13 povesti spisal Engelbert Gangl, v 1 zvezku ... 50
VINSKI BRAT. (V. sv.), Gangl ... 50
3 POVESTI. (IV. sv.), Gangl ... 50
13 POVESTI. (III. sv.), Gangl ... 50
Znanstveni in poučni SPISI
AHN'S NEW AMERICAN INTERPRETER. — Trda vez. 279 strani. Cena ... 1.40
Učna knjiga za Nemce in za one, ki so nemščine smožali.
AMERIKA IN AMERIKANCI, Spisal Rev. J. M. Trunk. 608 strani. Trda vez. Cena ... 5-
Opis posameznih držav; priseljevanje Slovencev; njihova društva in druga naroune ustanove. Bogato ilustrirano.
ANGLEŠKO SLOVENSKEI BERILO, Sestavi dr. F. J. Kern. Vezano. Cena ... 2-
BURSKA VOJSKA, 95 strani. Cena ... 40
BODOČI DRŽAVLJANI naj naroče knjižico — "How to become a citizen of the United States".
STATES. V tej knjigi so vsa pojasnila in zakoni za naseljence. Cena ... 50
BREZPOSELNIŠTVO IN PROBLEMI SKRBSTVA ZA BREZPOSELNE, 75 strani. Cena ... 35
DENAR, Spisal dr. Karl Engliš. 238 strani. Cena ... 80
Denarni problem je zelo zapleten in težaven in ga ni mogoče storiti vsakomur jasna. Pisatelj, ki je znal čitati narodno-gospodarski strokovnjak, je razširil svoje delo tako, da bo služilo sleheromu kot orientacijski spis o denarju.
DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dular. 278 strani. Cena trda vez. ... 1.50
broš. ... 1.25
Zelo koristna knjiga za vsakega živinorejca; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.
DO ORIHDA DO BITOLJA, 164 strani. Cena 70
Zanimiv potopis s slikami iz tistih krajev naše stare domovine, ki so Slovenceem le malo znani.
GOVEDOREJA, Spisal R. Legvart. 143 strani. 8 slikami. Cena ... 1.50
GOSTILNE V STARI LJUBLJANI 51 strani. Cena ... 60
Podroben opis starih ljubljanskih gostlin, s katerimi je v gotovi meri zvezana zgodovina slovenske prestolice.
IZ TAJNOSTI PRIRODE, 83 strani. Cena ... 50
Poljudni spisi o naravoslovju in svezoznanstvu.
IZBRANI SPISI ZA MLADINO, Spisal Franc Levstik. 220 strani. Cena ... 90
Levstik. 220 strani. Cena broš. ... 90 vez. 1.19
JUGOSLAVIJA, Spisal Anton Melik. Prvi in drugi del obsegata 321 strani. Cena: I. Del ... 30c II. Del ... 30c
Zemljepisni pregled; natančni podatki o prebivalstvu, gorah, rekah, poljedelstvu.
KOKOŠJEREJA, Sestavi Valentin Kralinger, 64 strani. Cena trdovez ... 50 Broš. ... 25
KRATKA SRBSKA GRAMATIKA, 68 strani. ... 30
KRATKA ZGODOVINA SLOVENCEV, HRVATOV IN SEBOV, 95 strani. Cena ... 30
KNJIGA O LEPEM VEDENJU. (Urban.) Vez. 1.25
KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU, 111 str. 50
KUBIŃONA KAČUNICA, Trde vez. 144 str. Cena 75
Navodila za izračunavanje okroglega, ravnega in tesnega lesa.
LEVSTIKOVI IZBRANI SPISI, poezije, 306 str. Cena ... 70
LEVSTIKOVI IZBRANI SPISI, 332 strani. Cena 70
V teh treh knjigah je sbrano vse knjižno delo našega velikega kritika, pesnika, pisatelja in jezikoslovca.
LJUDSKA KUHAČICA, najnovjša in praktična zbirka navodil za kuhinjo in doma. Cena ... 50
MISTRIJI DUŠE, Spisal dr. Franc Goesti. — 275 strani. Cena ... 1-
Raspava o blaznosti in poslednjih pjančevanja.
(Dalje prihodnjiti.)
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

MIHAIL ZOŠČENKO:

DRVA

Ta resnični dogodek se je pripetil o božiču. Novine so z drobnimi črkami v rubriki "Dnevne vesti" zabeležile, kaj se je zgodilo tam in ondi.

Toda jaz sem radoveden človek. Nisem se zadovoljil s suhimimi novinarskimi vrsticami.

Šel sem po naslovu, našel krivca dogodka, se vtihotapil v njegovo zaupanje in ga naprosil, naj mi podrobno opiše vso to zgodbo.

Vsa ta zgodba je bila pojasnjena ob vrčku piva.

Čitatelj — to je nezaupljivo bitje. Pomislil bo. Čemu neki ta človek tako spretno laže?

Toda jaz ne lažem, dragi čitatelji. Takoj lahko pogledam v tvoje jasne oči, ljubi čitatelj in poročim: Ne lažem! Jaz sploh nikoli ne lažem in prizadevam si pisati brez izmišljotin. Po fantaziji se nikakor ne odlikujem. In zato nerad trošim svoje dragocene življenjske soke za izmišljotine. Vem, dragi čitatelj, da je življenje mnogo resnejše od literature.

Izvolite torej poslušati zares redko povest:

— Drva, mi je dejal dragi moj sosednik, — to je pregrajena stvar, zlasti kadar sneži ali pritiska mrz. Tedaj ne more najti človek na svetu nič boljšega od drv.

Drva lahko podariš tudi za god.

Elizabeti Ignjatovni, svoji tašči, sem podaril za god sveženj drv. Toda Peter Semjonič, njen mož, pogumen in vročekrvnen človek, me je proti koncu večera krenil s polemom po glavi, da bi ga šment.

— To ni devetnajsto leto, da bi lahko podaril drva, je zagovarjal.

Ne glede na to pa nisem izpremenil svojega mnenja glede drv. Drva so dragocena in sveta stvar.

Če greš po ulici mimo plota in te pretresa mrz, tedaj ne hote potrkaš po lesenem platu.

Drva krasit gre pa samo poklicen tat. Žepar je v primeri z njim samo tenka lata. Tat drv je obupan človek in težko ga boš spravil na pravo pot.

Toda prijeli smo tatu slučajno. Drva so bila zložena na dvorišču. In jela so izginjati. Vsak dan so manjkala tri ali štiri polena.

Serjoža Pestrikov iz četrte številke se je najbolj jezil.

— Tu bo treba stražiti, dragi moji, je dejal. — Drugače tatu sploh ne zalotimo.

Ljudje so se strinjali s njim. Jeli so stražiti drva. Stražili smo jih po vrsti, toda drva so še vedno izginjala.

Minilo je mesec dni in prišel me je obiskat moj nečak Miška Vlasov.

— Znano je vam, dragi stric, je dejal — da sem član društva kemikov in lahko vam preskrbim kot bližnjemu sorodniku po nizki ceni dinamitno patrono. Položite patrono v poleno in čakajte. Mi iz Petrovskega zavoda delamo doma vedno tako in tatovi se tresejo pred nami, da ni v našem domu nobene tatvine. To je imetritno sredstvo!

— Prinesi jo — sem dejal nečaku — še danes jo položim v poleno.

Nečak mi je prinesel dinamitno patrono.

Izdolbel sem v poleno luknjico in položil vanj patrono. In kar tako mimogrede sem vrzel poleno na skladovnico. Potem sem pa čakal, kaj bo.

Zvečer je zadonel v hiši pok.

Ljudje so se silno prestrašili. Mislili so, vrag je kaj se je zročilo, jaz in moj nečak Miška

sva pa vedela, kaj pomeni ta pok. Dinamitna patrona je bila eksplodirala na četrti številki v peči Serjože Pestrikova.

Vpričo Serjože Pestrikova nisem ničesar omenil, samo, pomilovalno sem se ozrl na njegov podli obraz, na razdejano stanovanje in na kup opeke, ki je ležala tam, kjer je stala prej peč, potem pa se na razbita vrata. In molče sem odšel.

Eno žrtev je pa ta potres le zahteval. Serjožin podnajemnik invalid Gusjev je bil umrl od strahu, opeka ga je bila zadela na glavo.

Pestrikov pa stanuje zdaj s svojo ponesrečeno, mamico v razvalinah. Po novem letu pride vsa družina pred sodišče zaradi tatvine drv.

Samo še ena sitnost se je izcimila iz tega: Miška Vlasov pripisuje vse lavorike sebi. Jaz pa poročem pred sodiščem, da lavorike ne pripadajo njemu, ker sem jaz izdolbel poleno in položil vanj patrono. Naj sodišče samo razdeli lavorike.

S POTOVANJA V DOMOVINO IN NAZAJ

FRANK PETRIČ, Park Hill, Penna.

Že par let me je nekaj vleklo, da bi obiskal mojo rojstno vas, katero sem zapustil pred nekakimi 46timi leti.

Res, težko se je pripraviti za ta korak, najtežje pa zato, ker se čuje in čita tako vsakovrstne stvari o domovini, da si je težko predstaviti primerno sliko.

Toraj tako sem po posredovanju "Glas Naroda" dne 23. maja zapustil mesto Johnstown, ter odrinil proti New Yorku. Dobil sem pri tvrdki "G. N." vse potrebne informacije in uljudno postrežbo, kakoršne res nisem pričakoval.

Mr. F. Sakser (mlajši) me je spremljal na ladjo "La Fayette" ter mi pokazal kabino tretjega razreda, katera je izgledala kakor soba udobnega hotela, in ob 12. uri opoldne, dne 25. maja, je parnik odplul iz New Yorka proti — domovini.

Da, proti domovini po 46tih letih!

Na ladji je bilo mnogo Slovanov, a nobenega Slovenca, namreč ne v tretjem razredu. Bili pa so Poljaki, Rusini, Slovaki itd., kateri so razumeli angleško in eni tudi dobro nemško, tako, da je bilo dovolj zabave.

Morje je bilo prve dni mirno, ko pa smo prišli pod New Foundland, je začel briti mrzel

oster veter, ter je začelo metati ladjo kakor orehovo lupino. Tako se je pot nadaljevala celih 8 dni. Mnogo sem slišal v teh osmih dneh glede ruske armade in španske revolucije, toda mislim, da je najbolje, da ostane tam.

Dne 2. junija smo se izkreali v mestu Havre na Francoskem ter takoj odrinili proti Parizu.

V Franciji med Havre in Parizom izgleda kakor največja industrijska pokrajina v Evropi. Tovarne, večinoma nove, in obdane z lepimi zidanimi delavskimi hišicami in vrtovi. Niti ene lesene šende nisem videl. Proti večeru smo bili že v Parizu, kjer nas je čakal zastopnik C. G. Transatlantique in nas odvedel v hotel, kjer smo prenočili. Dne 3. junija smo se zopet podali na vlak, kateri je imel priklopljen voz za vožnjo v Beograd. Bilo je notri več delavcev, kateri so se vračali nazaj na Hrvatsko, ker delalo se je slabo na Francoskem.

Le 1 do 2 dni na teden, nekateri pa 3 dni na dva tedna. Pravili so, da navaden delavec zasluži na 8 ur 40 do 50 frankov, izučeni delavci pa 70 do 110 frankov. Bilo pa je takrat 17 frankov za en dolar. Med pogovori smo se pripeljali do krasnega mesta Troyes, katero je obdano s krasnimi vrtovi in kmetijami, katere so v

resnici imenitno urejene in obdelane. Izgledajo kakor pravi raj. Na vlaku je bil tudi Bus, kateri je bil (kakor je on trdil) še v carski armadi kot stotnik. Govoril je dobro angleško in me vprašal, kakšno sodbo ima ameriško časopisje o sedanji ruski vojaški moči. Bekel sem mu, da ameriško časopisje opisuje rusko vojaško moč kot nekaj nadnaravnega, vojaški strokovnjaki pa trde, da če bi oni imeli tako silno moč, bi ne pustili Japoncem vzeti ozemlja, katero je veliko približno kot Zjedinjene države ameriške in to brez enega strela! Seveda, rekel je potem, da tudi on bi ne pustil to tako poceni.

S takimi pogovori je minul čas kaj hitro, in že smo bili v rajski Švici.

O, boy! Ta mala svobodna industrijsko in poljedelsko razvita država! To krasne Alpe, reke in jezera! Ali je še kaj takega na zemlji? In ta švicarska specialiteta "Ementhaler". O, boy! ta okus. Da "ementhaler" je mislim najboljši sir, kar ga je na svetovnem trgu. In mesto Zurich in njegovo jezero, motorni čolni in cele trume ljudstva veselih in zadovoljnih obrazov, — da, dežela svobode in svobodnega ljudstva.

Zdaj smo pa v Avstriji, seveda na Predarelskem ali v Vorarlbergu in Tirolskem. Tu so veličastne gore, pokrite z večnim snegom. Izpod njih vró studenci kakor apnena voda, kar daje rekam in potokom kaj čudno sliko. Vsaka ped zemlje pa je obdelana zelo skrbno, in pri vsaki hišici se pase par krav in koz.

V Inomostu (Innsbruck) so nam dali kave, katero so računali 15 ameriških centov za čašo. Vprašal sem če imajo mnogo turistov. Pa rekli so, da letos je bolj slabo.

DALJE PRIHODNJIČ NAZANANILO

Rojakom po Pennsilvaniji (posebno v Alleghany, Cambria in Somerset okraju) naznanjamo, da jih bo obiskal naš novi potovalni zastopnik!

FRANK AHLIN

Rojake prosimo, naj mu poskušajo ustreči pri nabiranju naročnine.

Uprava Glas Naroda

OPERA V NEW YORK HIPPODROME

New York Hippodrome Opera Company vprizarja opere skoro vsak dan v Hippodrome na 43rd St. in 6th Ave., po ljudskih cenah od 50c do \$1.

Prihodnje predstave bodo: Madame Butterfly, 17. sep. Carmen, 18. septembra. Aida, 24. septembra. La Traviata, 25. septembra.

IŠČE SE — dve skupini IZURJENIH DO GARJEV. Lep les. Pišite na: PHILIP JANES, R. 3, Box 8 D, VICKSBURG, MISS. (4x)

IŠČEM moja bratranca FRANKA in TONETA TOMŠIČ, doma iz Bača št. 78 na Notranjskem. Pred nekaj leti sta bivala v državi Colo. Poročati jima moram zelo važno zadevo iz stare domovine. Če slučajno sama ne čitate tega oglasa, prosim naj ju kdo drugi opozori nato. Za kar se že naprej najlepše zahvaljujem. Moj naslov je: Mrs. Louise Sivic, Fayette Ave., R. D. 2, Belle Vernon, Pa. (2x)

IZ MORJA DVIGAJO razbit ameriški bombnik, s katerim se je smrtno ponesrečilo šest vojaških pilotov, ko je padel v San Diego zaliv.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREJŠI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI

L. Ganghofer: Grad Hubertus :: Roman ::

191 "Kaj pa počenjaš, mala košutica! Zberi se! Bodi moja hči! Močna! — Gundi! Vzemite otroka! — In ti, Tas, poklič našo ljudo! In lovec! Mojega pridnega Franceca. Ta je bil krepko na moji strani. Zdaj naj mi vošči tudi lovsko srečo k lovu čez vse gore. Tega ne izpusti, Tas! To je imeniten dečko! Pa tudi drugim hodi dober lovski gospod. Zaslužijo! Le eden ne!" Grofu Eggeju je glas ohripel, in med stisnjenimi ustnicami so se zasvetili zobje. — "Tas! Svarim te pred njim! Po mrhovini smrli, kakor genzdo v Prepisni steni in krepplje, ona kakor moj zadnji orel. Samo malo gibne — še ne opaziš ne — in si že zastrupljen. Zari ga! V kletko! Ne, Tas, kletko razbij, prokleta gajbo — smrdi! V nos mi sili, vraga, zaprite okno! Gajba smrdi! Zaprite okno!" "Saj je vendar zaprto!" je prestrašeno deala Gundi Kleesberg. Grof Egge menda ni čul. Govoril je vedno bolj zmedeno in s težavo. Uro dolgo je ležal tiho v topi dremavici. Lov, vedno lov — in Vilijevo ime. Ko so zazvonili jutranji zvonovi v beli dan, se je grof Egge s težavo vzel pokoncu in segel pod vzglavje. Izvlekel je ključ in ga dal Tasilu v roke. "Vzemi in odkleni omaro. Tvoja roka je varna! Odkleni omaro in prinesi mi rubine! Na levo leže v predalu. Ubogaj! Ali ne čuješ, kaj hočem? Rubine mi prinesi!" Tasilo mu je izpolnil željo, četudi je videl, da se očetu blede. Ko je imel grof Egge svetle dragulje pred seboj, jih je začel tipati z drhtečimi prsti in šepetati: "Prav, prav! Vsi. Samo eden manjka. Tega sem dal tebi. Pridi sem, fant, vzemi še tega! Najlepši je. Darujem ti ga. Toda ne glej me tako s svojim belim, voščnim obrazom! Ali se pa ti hoče lova? Vem za kapitalnega jelena. Najboljšega v vsem revirju. Pojdiva! In svojo puško pustim doma. — Poznam se. Tvoj bo! Tvoj! Ali imaš patrono? Dobro! Vse dobro! In obrni modri suknič — zlati gumbi se svetijo — in vrzi stran to neumno cvetje — zasurajja mi gozd. Tiše! Tiše! Pazi bolj na čevlje!" Poteze na obrazu grofa Eggeja so se zaostrile, nos ošilil in spreminil barvo. Gornji del telesa se je zgnbil vase in črple zenice so stopile izmed vek. "Ali ga vidiš? Tam počiva! Urno! Ze je naju zavohal —" Umirajoči je hropel. "Seri s puško! Saj ti bi ga izgrešil!" Grof Egge je sunkoma krenil z roko, jeknil kakor bi zavriškal in — težko omahnil nazaj na blazine. "Kroglja je zadela! Tam leži!" Njegovi udje so se zleknil. Deščica z rubini je zdrknila na tla in iskrel kamni so se raztrkljali na vse strani po podu. V žalosti in grozi je zaslutila Kiti resnobo tega trenutka in zastrmela v brata. Ko ji je razprostri roko nasproti, je razumela, da je izgubila očeta. Zdaj, v tej nezavestni bolečini prve žalosti, je lažje prenesla, česar ji Tasilo ni smel dalje prikrivati: Da se je ta dan oglasila smrt dvakrat na Hubertovem. Svetilka, ki je še gorela v sobi, je motno osvetlala mrliča, ter brata in sestro v njunem žalostnem objemu. Zunaj se je prebujalo pomladno jutro, čisto, dišeče in svetlo. Zarečje se je dvigalo sonce nad gorami, da so blesteli vsi vrhovi. Dan je bil vedno lepši, ko je tenko, odsekano azoznanjal navček čez vse strehe: "Moli-te, moli-te, moli-te..." Med prvimi, ki je zvedel za grofovo smrt, je bil France. Brez sape je pritekel v grad in prenujen obstal pred svojim tihim gospodom. Ko je čul, kako se ga je grof Egge spominjal še v zadnji uri, mu je otožno veselje poglalo kri v obraz. "Moser, vidiš, saj je bil včasih res mrušt in trdoglav, toda sree v prsih, sree je imel dobro. In lovec! Moser, takega loveca ne bo več! Bil je še iz starih, dobrih časov. Dostikrat ni poznal mere — lovška kri je vroča. Toda če je bilo treba, je stal ko drevo! In nobene krivice ni trpel, prav nobene. To sem izkusil jaz sam! Moser, Moser, takega ne bo več kmalu! Jokal bi se, kar jokal!" France pri teh besedah menda ni vedel, da so mu tekle solze v brado. Veranda se je začela polniti z ljudmi. Pol vasi je bilo že tu — eni po dolžnosti in iz sočutja, drugi iz radovednosti. Opoldne se je vrnil voz s postaje. Prišla je grofica Ana ter Ivan Forbeck in profesor Werner. Brez besed je objel Tasilo svojo ljubljeno ženo in Kiti se je ilhte oklenila svojega zaročenca: "Ivan! Biti smeva srečna! Tasilo mu je vse povedal. In oče je prikimal in se nasmehnil — govoriti ni mogel več. Rad te je imel, Ivan. Všeč si mu bil. To mi je povedal sam. In da ima še vedno tvoj tolar — kot spomin nate!" DALJE PRIDE

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA
Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?
Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?
TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI I I
IZ BAHUADA V STAMBUL
4 knjige, s slikami, 637 strani
Indajalec; Na lovu; Smet na divjem napadu; Bešen rajljou; Dedič
Cena 2.50
V GORAH BALKANA
4 knjige, s slikami, 576 strani
Večina:
Kovač Šimen; Zaroča s zaprekami; V goščaku; Mohamedanski svetnik
Cena 1.50
WINETOV
12 knjig, s slikami, 1763 strani
Večina:
Prvikrat na divjem napadu; Za življenje; Nho-š, lepa Indijanka; Proklestvo zlata; Za detektiva; Med Komanč in Apači; Na nevarnih potih; Winnetov roman; Sans Bar; Pri Komančih; Winnetova smrt; Winnetova opotoka
Cena 3.00
S U T J
4 knjige, s slikami, 597 strani
Večina:
Boj s medvedom; Jama draguljev; Končno —; Rih, in njegova poslednja pot
Cena 2.50
Naročite jih lahko pri:
KNJIGARNI "Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

ZRAKOPLOVNA NESRECA V CALIFORNIJI

Is morja dvigajo razbit ameriški bombnik, s katerim se je smrtno ponesrečilo šest vojaških pilotov, ko je padel v San Diego zaliv.

NE MOREM TI RAZODETI...

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

37

Vračajo se v grad in Klaus zopet koraka ob Renini strani. Pravi, da je zelo lačen in žejen in tesno zadrigne pas, da pokaže, da mu je ob trebuhu mogo prostora. Garda ga potolaži, da bo kmalu imel kavo in svoj najljubši sendvič, ker je kuharici naročila, da mora zanj pripraviti posebno velik sendvič.

Smeje pogleda Klaus v Renin obraz. "Nikar ne mislite, gospica Holl, da sem požeruh, toda sendviči na Raneku so posebno dobri."

Rena se smeje. "Tudi sama sem se o tem prepričala." "O, tudi vi jih imate tako radi?" "Da."

"O, potem pa se bojim, da jaz ne bom dobil dovolj," pravi z žalostnim obrazom.

"Brez skrbi, danes se bom zatajajvala, da bo za vas več ostalo."

Smeje pa vendar s pomembnim pogledom ji odgovori: "Vi ste angel, gospica Holl."

"Za naslov angela mi ni prav nič — danes se veselim na maslene kekse, ki jih zna raneški kuhar izvrstno napraviti, kakor sendviče. Imam jih še rajše."

"Kaj, tudi masleni kekci? Garda, prav gotovo nameravate atentat na naše vitke postavice."

Garda mu smeje priklina. "V nekem modnem časopisu sem brala, da bo mehka obleka zopet v modi," se šali.

"O, to velja samo za dame."

Med takim veselim razgovorom pridejo v grad. Na terasi pod šotorom je pogrnjena miza, ki je zelo vabljiva. Oba brata naglo sedeta.

Sluga pripelje že pripravljene voziček s čajem in Rena natoči skodelice ter ponudi okoli. Garda pa nalašč položi leno roko v naročje.

"Ali vidite, kako dobro mi je? Gospica Holl mi vzame vse gospodinske dolžnosti, ne gleda nato, da mi tudi sicer v vsakem oziru pomaga."

Klaus pridno jemlje jestvine. "Hm! Ze mislim, da vas moremo zavidati, Garda. Tako bi tudi jaz rad imel."

"Samo ne zavist, Klaus, imate še vedno svojega brata," se šali Garda.

"O, ta! Ali mislite, da mi kdaj pride na misel, da bi mi aalil čaja? Lepo čaka, da t ostori sluga."

Vsi se morajo smejati njegovemu šaljivo očitajočemu obrazu; Werner pa odgovori, ko brata sune pod rebra:

"Da, na Burgverbenu imas zelo slabo; vsakdo te mora pomilovati."

"Dobro, da to saj enkrat izprevidiš," pravi Klaus zadovoljno.

Tekom čaja je bilo mnogo smeha. Toda kot navadno, ko so bili najbolj veseli, je njihovo veselje nanekrat skaljeno, kajti pred gradom se vstavi majhni avtomobil iz Gosega in v njem sedi Lena. Lena skozi iz avtomobila, še predno se vstavi ter naglih korakov steče proti terasi.

Premagati mora napad jeze, ko zagleda štiri osebe tako veselo sedeti. In ne opazi, da se obema gospodoma nekoliko zategnejo obrazi, Garda pa zatajuje svojo nevoljo.

"O, ravno v pravem času pridem! Upam, da bom tudi jaz dobila malo čaja."

"Kolikor hočeš, Lena," pravi Garda, ko nejevoljno sprejme Lenin poljub.

Oba gospoda vstaneta in se priklonita pred Leno.

"Milostljiva gospica, srečo imate, da nam je še kaj ostalo," pravi Klaus zelo uljudno, toda Rena opazi, da mu Lena ni bila posebno všeč. In sama se more nad tem samo veseliti.

Tudi Werner Leno spodobno pozdravi in ji uljudno ponudi stol.

Za Reno se Lena skoro ne zmeni, sede in takoj prične razgovor, jim izroči pozdrave svojih starišev in brata ter prime skodelico, ki jo ji ponudi Rena, z malomarnim priklonom, tako kot se kdo zahvali svojemu slugi. Takoj pri prvem pogledu ji Rena ni bila nikakor všeč, ker je bila toliko lepša kot pa sama. Jezi jo, da ta lepa tajnica kot enakovpravna sedi s sestrično in obema bratoma.

Garda takoj pograja to neotesanost.

"Ali ne boš najprej pozdravila moje tajnice, gospice Hollove, Lena?"

Garda pri tem napravi z roko kretujo, s katero ji Reno predstavi.

Lena od jeze zardi.

"O da, sedaj imaš tajnico!"

In Lena se nekoliko prikloni Reni. Rena ji pozdrav vrne, toda niti za las prijaznejše. Rena takoj izprevidi, da mora tej neonikani mladi dami plačati vse z istim denarjem.

To Leno zopet jezi in zato sklene Reni pustiti čutiti, da je podrejena in da se mora tudi sama kot tako kazati. Ko Lena nekaj časa suhoparno govori, se lahko strese.

"Tukaj piha hladna sapica," v avtomobilu pa je bilo zelo vroče. Prosim, gospica Holl, prinesite mi iz avtomobila moj jopič," pravi skoro zapovedovalno.

Rena takoj opazi njen namen, da jo hoče ponižati, toda brez obotavljanja vstane. Tedaj pa že Klaus poskoči.

"Prosim, sedite, gospica Holl, bom jaz prinesel jopič."

In z nekaj skoki je s terase ter steče k avtomobilu. Pri tem nekaj mrmra pred se, kar pač ni bilo nič ljubeznivega za Leno.

Rena vstane in pogleda Gardo.

"Ali mi ukažete, da odidem, Garda?"

Garda pa Reno prime za roko ter jo zopet potegne na stol. Leni obstoje usta odprta, ko sliši, da sta se Garda in Lena klicali po imenu. Vsa presenečena in nejevoljna pogleda Wernerja, kot bi hotela vprašati: Ali se vam zdi, da je to na mestu? Ali ni preumumno?

Werner prav dobro razume to vprašanje, toda, mesto da bi na to vprašanje odgovoril, z ljubeznivim nasmehom ponudi Reni svojo skodelico, rekoč:

"Ali hočete bit tako prijazni in mi dajte še eno skodelico čaja?"

(Dalje prihodnjič)

Iz slovenskih naselbin.

PETINDVAJSETLETNICA POROKE

V dolžnost si štejeva, da se prav iskreno zahvaliva prijateljem za tako izvrstno pripravljeno surprise party k 25-letnici najine poroke dne 25. avgusta. Najbolj se morava zahvaliti moji prijateljici Mrs. Agnes Šlěšek in njeni družini za tako lep wedding cake in lepo darilo, in ker je vse tako naskrivnem delala ter se trudila. Prav lepa hvala tudi drugim najinim prijateljem za krasna darila in dobra jedila, katerih nisva pričakovala. Lepa hvala tudi Math Keniku, ml. in Stanleyu Korenu, ker sta tako izvrstno igrala, da smo se prav veselo obračali. Torej še enkrat lepa hvala vsem, posebno pa omenim sledeče: Mr. in Mrs. Anton Slivsek in hčerki Agnes in Hilda, Mr. in Mrs. Frank Russ in hčerka Jenny, Mr. in Mrs. Frank Koren in družina, Mr. in Mrs. John Strukel in družina, Mr. in Mrs. Math Segal, Mr. in Mrs. Math Kenik in sin Math, ml., Mr. in Mrs. Pavel Zalaznik, Miss Josephine Kolar in njena prijateljica Olga iz Brooklyna. — Hvala še par drugim, čijih imena mi niso znana. Torej lepa hvala vsem skupaj.

John in Antonia Mihalovich, East Worcester, N. Y.

ROJAK SE JE SMRTNO PONESREČIL

Na posledicah težkih poškodb je umrl v bolnišnici v Wilkes-Barre rojak John Žakelj, ki je bil dobro znan starejšim newyorškim Slovincem. Star je bil 63 let. Rojen je bil v Ljubljani ter je bival v Ameriki 29 let.

Zapušča vdovo ter iz prvega zakona hčer Mrs. Ano Verbič ter sina Johna; iz drugega pa hčer Mrs. Frances Carter, katerim izrekamo naše iskreno sožalje.

Pokojnik, ki je bil 23 let naročnik Glasa Naroda, je bil pokopan ob veliki udeležbi občinstva dne 8. septembra v Wilkes-Barre, Pa.

IZ VALLEY, WASH.

Frank Mezek nam poroča: Takaj sta se mudila na obisku brat Mrs. Burja iz Oregona in njena hčerka Marija iz Billingsa, Montana. Parkrat smo se prav dobro imeli.

Poročila se je slovenska učiteljica Miss Irma Omeje. Čestitamo.

S POTA

Letošnje poletje smo imeli v Minnesoti mnogo obiskovalcev. Med drugimi nas je obiskala tudi gospa Zupanova, soproga urednika Glasila K. S. K. J. ter svoječasnega uslužbenca pri Glasu Naroda. — Spremljala sta jo sin Stanley ter hčerka njenega najmlajšega sina. V lepem avtomobilu so se odpelali v Jackson, Mich., kjer je poročen neki njen nadaljni sin.

V družbi svojih sorodnic z Gilbert, Minn., ter moje nečakinje Jerice Kunaver iz Houston, Texas, smo se prav dobro imeli. Nečakinja je vedela dosti povedati o farmerjih v Texas, med katerimi je tudi ne-

Šliše nam za cene vseh vrst rezervacije kabin in pojasnila za potovanje

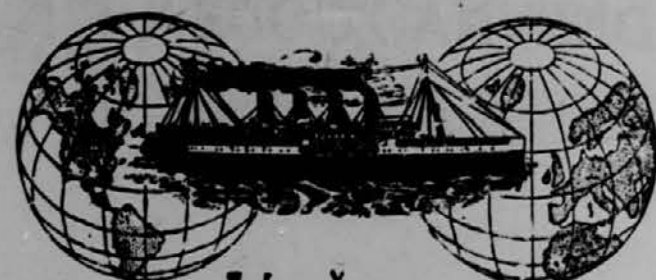
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 W. 18th St., New York

VAŽNO ZA NAROČNIKE.

Poleg nastave je razvidno da "daj imate jih 400 naročnikov. Prvi tiskani mesec, druga dan in tretje je leto. Da nam približno ugotovite delo in stroškov, vas prosimo, da skuhate naročnikovo pavočnino poravnati. Pošljite naročnikovo avravnost nam ali jo pa plačajte nazaj zastopniku v vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imenuje toliko in debelimi črkami, ker so upravi čeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih

VEČINA TEH ZASTOPNIKOV IMA V ZALOGI TUDE KOLEDAJSE IN PRATIKO; ČE NE JIJI PA ZA VAS NAROČJE. — ZATO OBIŠČETE ZASTOPNIKA, ČE KAJ POTREBUJETE

- CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushin
COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, A. Barrie Waisenburg, M. J. Havak
INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupančič
ILLINOIS: Chicago, J. Bevil, J. Lukancich Cicero, J. Fabian (Chicago, Cl. et in Illinois)
Joliet, Mary Bamber La Salle, J. Spilich Mascoutah, Frank Angueth North Chicago in Waukegan, A. thina Warlek
MARYLAND: Kittmiller, Fr. Vodopivec
MICHIGAN: Detroit, L. Plankar
MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouše Ely, Jos. J. Pambel Eveleth, Louis Gouše Gilbert, Louis Vassel Hibbing, JoLa Povše Virginia, Frank Hrvatic
MONTANA: Roundup, M. M. Paulan Washoe, L. Champe
NEBRASKA: Omaha, P. Broderick
NEW YORK: Gowanda, Karl Struška Little Falls, Frank Hant
OHIO: Barberton, Frank Tross Cleveland, Anton Bobek, Chas. East

Važno za potovanje

Kdor se namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen s vseh starih. V sled naše dolgotrajne skrbnje vam zamerno dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebne prekrbete, da je potovanje, ugodno in hitro. V-to se za-uzo obratite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodli prošnje za povratna dovoljenja potni liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljeni naj ne odlašajo da zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej (tako) za brezplačna navodila in zagotavljam vam, da boste poverni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 West 18th Street New York, N. Y.

kaj Slovencev. Nekateri se bavijo tudi z oljem. Slovinci so imeli že lepo oljno podjetje, ki je pa vsled smrti njih voditelja propadlo.

Pozdrav! Matija Pogorelec.

PRIPRAVE ZA 40-LETNICO DRUŠTVA SV. FRANČIŠKA ŠTV. 46, K. S. K. J.

Kot je bilo že zadnji četrtlet poročano, bomo praznovali dne 31. oktobra v New Yorku 40 letnico obstoja dr. sv. Frančiška št. 46 K. S. K. J. V to svrhu smo prosili newyorška in broklynska slovenska društva, naj omenjeni dan ne prirejajo veselja, in društva so nam ustregla, za kar se jim iskreno zahvaljujem. Uverjen sem, da nam bo šlo cenjeno občinstvo tudi pri proslavi na roko.

Natančnejši program bo pravočasno objavljen, za danes naj le omenim, da bo v nedeljo 31. oktobra dopoldne ob 10. uri sveta maša na Osmi cesti za vse žive in mrtve člane našega društva.

Ob štirih popoldne se prične proslava v Slovenskem Domu v Brooklynu. Otvoril jo bo Tamburaški zbor pod vodstvom Mr. Johna Gerjoviča s tamburanjem ameriške in jugoslovanske himne, nakar sledi pozdrav društvenega predsednika.

Slavnosti govor bo imel jugoslovanski generalni konzul

dr. Stojanović, ki se je z veseljem odzval našemu vabilu.

Nato nastopijo slovenski pevski zbori in godba pod vodstvom Mr. Jerryja Koprivška. Zelo zanimivo bo tudi kazanje kino-slik naših najlepših krajev v stari domovini, ki jih je posnela Cunard Line.

Odbor je neumnorno na delu, da bo zadovoljil vsakega posameznika.

Pozdrav! John Cvetkovich, predsednik.

SLOVENSKI GROB

V Timmins, Ont., Kanada je preminul naš rojak Anton Hribar v St. Marys Hospital dne 4. septembra ob 4. uri popoldne. Smrt mu je pretrgala nit življenja v najlepši dobi, 31. letu. Rojen je bil v vasi Grahovem pri Cerknici na Notranjskem. Bil je v tej deželi 14 let. Pogreb je bil 6. septembra tukaj v Timminsu. — Najlepša hvala vsem tistim, kateri so se udeležili pogreba in vsem, kateri so prispevali in darovali za pogreb. Najlepša hvala tudi našemu pevskeemu društvu Zarja, ki mu je zapelo žalostinco pri odprtem grobu. Zapušča v starem kraju mater in sestro, v Ameriki pa brata in dve sestri.

Dragi rojak! Počivaj mirno v tuji kanadski grudi, in naj Ti svetli večna luč.

F. Knafel.

PO NAPADU JAPONSKIH LETALCEV

Angleški vojaki pomagajo odraščati žrtve japonske bombe, ki je eksplodirala na železniški postaji v bližini Nankinga.

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

- 18. septembra: Vercania v Trst
22. septembra: Queen Mary v Cherbourg Bremen v Bremen
24. septembra: Lafayette v Havre De Grasse v Havre
25. septembra: Champlain v Havre Rex v Genoa
27. september: Paris v Havre
28. september: Europa v Bremen
29. september: Berengaria v Cherbourg Normandie v Havre
2. oktobra: Roma v Genoa
6. oktobra: Saturnia v Trst Queen Mary v Cherbourg
7. oktobra: Ile de France v Havre
8. oktobra: Bremen v Bremen
9. oktobra: Conte di Savoia v Genoa
13. oktobra: Normandie v Havre Aquitania v Cherbourg
15. oktobra: Europa v Bremen
16. oktobra: Rex v Genoa
20. oktobra: Queen Mary v Cherbourg
23. oktobra: Vulcania v Trst Champlain v Havre
26. oktobra: Bremen v Bremen
27. oktobra: Aquitania v Cherbourg
28. oktobra: Ile de France v Havre
30. oktobra: Conte di Savoia v Genoa

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

ZEMLJEVIDI

STENSKI ZEMLJEVIDI JUGOSLAVIJE

Na močnem papirju s platnenimi pregibi 7.50

POKRAJNI ROČNI ZEMLJEVIDI: Jugoslavija 30

Dravska Banovina 30

CANADA 40

ZDRUŽENIH DRŽAV

VELIKI 40

MALI 15

NOVA EVROPA 60

ZEMLJEVIDI POSAMEZNIH DRŽAV:

Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky, Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming 25

Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York, Virginia 40

Naročilom je priložiti denar, bodi si v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 crta. Če pošljete gotovino, rekomandirajte plačilo.

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 W. 18 Street New York, N. Y.